პროლეტარეგო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მეზრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК и ТК КП ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოდის 36-ე წელი | № 220 (10306) | პარასკევი, 16 სექტემბერი, 1955 წ. | ფასი 20 კაპ.

უზრუნველყოთ ყველა საწარმოს რიტმული მუშაობა

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმზე ჩვენი მრეწველობის მუშაობის ერთ-ერთ მთავარ ნაკლად დასახელებული იყო საწარმოთა არარიტმული მუშაობა.

არარიტმული მუშაობა, პროდუქციის უთანაბროდ გამოშვება აფერხებს სამრეწველო წარმოების ზრდას, საშუალებას არ გვაძლევს სწორად, მოზანშეწონილად გამოვიყენოთ არსებული ტექნიკა, იწვევს მოწყობილობის არასრულ დატვირთვას, ხოლო ზოგჯერ გადატვირთვას, ფუშავს ტექნოლოგიურ დანადგართა ნორმალური ექსპლოატაციის რეჟიმს და აძნელებს შრომის რაციონალურად მოწყობას. არარიტმულად მიმუშავე საწარმოში ჩვეულებრივი მოვლენაა მუშებისა და მანქანა-დანადგარების გაცდენა თვის პირველ ნახევარში, ხოლო თვის მეორე ნახევარში იმავე მუშებს უხდებათ საზეგანაკვეთო მუშაობა, დაძაბული შრომა, აჩქარება, რაც გავლენას ახდენს პროდუქციის ხარისხზე, იწვევს მისი თვითღირებულების ზრდას და შრომის დისციპლინის შესუსტებას.

ავტოტრანსპორტის მუშაკები ზოგჯერ საყვედურს გამოთქვამენ თბილისის ავტომშემკეთებელი ქარხნის კოლექტივისადმი ავტომობილების შეკეთების დაბალი ხარისხის გამო. ხარისხის გაუარესების ერთ-ერთი მიზეზი კი ქარხნის არარიტმული მუშაობაა. მაგალითად, წელს შვიდი თვის განმავლობაში ქარხანამ საავტომობილო ტრანსპორტს მისცა შეკეთებით გაჯანსაღებული რამდენიმე ათასი ავტომანქანა. მეშვიდედი ამ ავტომანქანებისა გამოშვებულია თვეების პირველ დეკადაში, დაახლოებით მეოთხედი — მეორე დეკადაში, ხოლო დანარჩენი — მესამე დეკადაში. პროდუქციის ასეთი არათანაბარი გამოშვების, ყოველი თვის მესამე დეკადაში იერიშობანის მოწყობის შედეგად ავტომობილშემკეთებლები ვეღარ ახერხებენ შეკეთების მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფას, იზრდება გაცდენები და ზედმეტ საათებში მუშაობა. იმავე 7 თვეში მუშათა გაცდენამ ქარხანაში შეადგინა 5.561 კაც-საათი, ხოლო საზეგანაკვეთო მუშაობის დრომ 14.558 კაც-საათი.

ქუთაისის სამთო მანქანათმშენებელ ქარხანაში ჯერ კიდევ ვერ დაძლიეს კვეთებით მუშაობა, ვერ მოახერხეს რიტმის მტკიცედ შენარჩუნება. წელს ქარხნის მიერ გამოშვებული მთელი პროდუქციიდან თვეების პირველ ნახევარში გამოშვებულია მხოლოდ 16,9 პროცენტი, ხოლო იმავე თვეების მეორე ნახევარში — 83,1 პროცენტი. ეს მაჩვენებლები მოწმობენ, რომ ამ ქარხნის ხელმძღვანელებმა ვერ შეძლეს წარმოების ჯეროვნად მოწყობა, არსებულ სიმძლავრეთა მიზანშეწონილად გამოყენება.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმზე ამხანაგმა ნ. ა. ბულგანინმა აღნიშნა, რომ მთავარი მიზეზი, რომელიც არარიტმულობას ბადებს, არის საწარმოთა მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების საქმის მოუწესრიგებლობა. ამიტომ ივლისის პლენუმმა მოსთხოვა სამინისტროების, უწყებებისა და საწარმოების ხელმძღვანელებს, ადგილობრივ პარტიულ ორგანიზაციებს მიიღონ ყველა ღონისძიება საწარმოთა რიტმული მუშაობის უზრუნველსაყოფად, მომარაგების საქმის გადაჭრით გაუმჯობესებისათვის და აღმოფხვრან წარმოების ორგანიზაციისა და შიდასაქარხნო დაგეგმვის ნაკლოვანებანი, რომლებიც აგრეთვე იწვევენ არარიტმულობას.

პარტია გვასწავლის, რომ საწარმოებისადმი ცოცხალი, მოქნილი ხელმძღვანელობის უზრუნველყოფა რიტმული მუშაობის აუცილებელი წინაპირობაა, ხოლო ხელმძღვანელობის მოქნილობისათვის საჭიროა სრულყოთ მრეწველობის სამმართველო აპარატი. რაც უფრო სრულყოფილი იქნება მრეწველობის მმართველობა, მით უფრო მეტი შესაძლებლობა ექნებათ ხელმძღვანელ სამეურნეო ორგანოებს უშუალოდ მოჰკიდონ ხელი ფაბრიკებსა და ქარხნებში შრომის მოწყობას, დაგეგმვას, ადგილობრივი რესურსების გამოვლინებასა და ამოქმედებას. მაშასადამე, საწარმოს რიტმული მუშაობის უზრუნველყოფისათვის, გარდა მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების საკითხების მოწესრიგებისა, საჭიროა კიდევ ადგილობრივ შესაძლებლობათა უნარიანი გამოყენება. ეს ადგილობრივი შესაძლებლობანი უნარიანად რომ გამოიყენებინათ, რუსთავის მეტალურგები უთოოდ შეძლებდნენ აგვისტოში უკეთესი მაჩვენებლების მიღწევას, არ დაკარგავდნენ რიტმს. უთანაბროდ უშვებს პროდუქციას მილსაგლინავი საამქროს კოლექტივი იმის გამო, რომ ვერ გამოიყენეს მთელი ადგილობრივი რესურსები.

თბილისის კიროვის სახელობის ჩარხმშენებელი ქარხანა კოოპერირებულია ფოლად-თუჯსამსხმელო ქარხანასთან, რომელიც მას ამარაგებს საჩარხე ლითონსხმულით. ჩარხმშენებლები უსაყვედურებენ ფოლად-თუჯმსხმელებს სხმულის არაკომპლექტურად მიწოდებას, ხოლო საჩარხე სხმულის არაკომპლექტურად მომარაგება ჩარხმშენებლებს აიძულებს არათანაბრად გამოუშვან პროდუქცია. ეს ქარხნები დიდი მანძილით როდი არიან ერთმანეთს დაშორებულნი. თუ ორივე საწარმოს ხელმძღვანელები მიტ მონდომებას გამოიჩენენ, სავსებით შესაძლებელია ჩარხმშენებლებსა და ფოლად-თუჯმსხმელებს შორის შეწყობილობის მიღწევა, რაც მათ რიტმულად მუშაობის საშუალებას მისცემს.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმმა მიგვითითა, რომ მრეწველობის წინაშე დასახული ამოცანების წარმატებით გადაჭრაში კიდევ უფრო იზრდება პროფესიული კავშირების როლი. ისინი ვალდებული არიან მთავარი ყურადღება მიაქციონ სოციალისტური შეჯიბრების ორგანიზაციას, დარაზმონ მასები და წინ გაუძღვნენ მათ ახალი წარმატებების მიასაღწევად. სოციალისტური შეჯიბრება მუშაობის ისეთი ეტაპიარი მეთოდია, რომელიც მასებს უადვილებს დასახული მიზნის მიღწევას. ეს მეთოდი უნდა მოიმარჯვონ საწარმოთა პროფკავშირულმა მუშაკებმა მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების საქმის მოსაწესრიგებლად. ამით ისინი დიდად აამაღლებენ მომარაგების დარგის მუშაკთა პასუხისმგებლობას ნედლეულის, დამხმარე მასალების და ნახევარფაბრიკატების შეუფერხებლად მიწოდებისათვის, უზრუნველყოფენ საწარმოთა ნორმალურ მუშაობას.

ამჟამად ჩვენს რესპუბლიკაში, ისევე როგორც მთელ საბჭოთა ქვეყანაში, ფართოდ არის გაჩაღებული სოციალისტური შეჯიბრება პარტიის XX ყრილობის აღსანიშნავად. სამინისტროთა, უწყებათა, საწარმოთა ხელმძღვანელების, ადგილობრივი პარტიული და პროფკავშირული ორგანიზაციების საპატიო ამოცანაა შეუქმნან მასებს ყველა პირობა ყრილობის აღსანიშნავად ნაკისრი საწარმო ვალდებულებების პირნათლად შესრულებისათვის, ჩააბან შეჯიბრებაში მრეწველობის ყველა მუშაკი, მათ შორის მომარაგების დარგის მუშაკები, შეიუწყონ ხელი მასების შემოქმედებითი ინიციატივის ამაღლებას და ყოველივე ამით უზრუნველყონ საწარმოთა მაღალნაყოფიერი, რიტმული მუშაობა.

დეპეშა

ბონიდან, 1955 წლის 14 სექტემბერი.

მოსკოვი,

გატონ მარშალს ნ. ა. ბულგანინს

მის აღმატებულებას დიდად პატივცემულ გატონ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს

მოსკოვიდან დაბრუნების შემდეგ განვიცდი მოთხოვნილებას კვლავ მადლობა გადაგიხადოთ იმ გულისხმიერი და გულითადი მიღებისათვის, რომელიც თქვენ და საბჭოთა მთავრობამ აღმოუჩინეთ გერმანიის დელეგაციას და პირადად მე სსრ კავშირში ჩვენი ყოფნის დროს. დარწმუნებული ვარ, რომ ჩვენი მუშაობის შედეგი ძვირფას სამსახურს გაუწევს მთელი მსოფლიოს მშვიდობის საქმეს.

თქვენი ერთგული

ადენაუერი.

მოსკოვს ჩამოვიდა ფინეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი ბ-ნი ი. კ. პაასიკივი

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მოწვევით 15 სექტემბერს მოსკოვს ჩამოვიდა ფინეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი ბ-ნი ი. კ. პაასიკივი.

ბ-ნ ი. კ. პაასიკივისთან ერთად ჩამოვიდნენ პრემიერ-მინისტრი უ. კეკონენი, თავდაცვის მინისტრი ე. სკუგი, ყოფილი საგარეო საქმეთა მინისტრი რ. სვენტო და პრეზიდენტის სხვა თანმხლები პირები, აგრეთვე სსრ კავშირის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი ფინეთში ვ. ზ. ლებედევი.

ცენტრალურ აეროდრომზე ფინეთის გამოჩენილ სახელმწიფო მოღვაწეს და მის თანმხლებ პირებს შეხვდნენ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე კ. ე. ვოროშილოვი, ამხანაგები ვ. მ. მოლოტოვი და მ. ა. სუსლოვი, სსრ კავშირის მინისტრები ვ. გ. ბაკაევი, ფ. დ. ვარაკსინი, ი. გ. კაბანოვი და ი. ი. ნოსენკო, ეკონომიური ურთიერთობის საქმეთა მთავარი სამმართველოს უფროსი კ. ი. კოვალი, საბჭოთა კავშირის მარშალი ვ. დ. სოკოლოვსკი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ნ. მ. პეგოვი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე ვ. ს. სემიონოვი, მოსკოვის საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე მ. ა. იასნოვი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს ევროპის მე-3 განყოფილების გამგე ს. გ. ლაპინი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს საოქმო განყოფილების გამგე თ. თ. მოლოჩკოვი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ოქმის უფროსი გ. ი. ფომინი, მოსკოვის კომენდანტი გენერალ-მაიორი ი. ს. კოლესნიკოვი.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ამხ. ნ. ა. ბულგანინი შეუძლოდ ყოფნის გამო ვერ დაესწრო შეხვედრას.

ბ-ნ ი. კ. პაასიკივის შეხვდნენ ფინეთის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი სსრ კავშირში ე. ა. ვუორი და საელჩოს თანამშრომლები, აგრეთვე მოსკოვში აკრედიტებული საელჩოებისა და მისიების მეთაურები, [illegible] უცხოელი ჟურნალისტები.

პრეზიდენტ ი. კ. პაასიკივის მოსკოვს ჩამოსვლის გამო აეროდრომი მორთული იყო ფინეთის რესპუბლიკისა და საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო ალმებით, ჩამწკრივებული იყო საპატიო ყარაული და შესრულდა ფინეთისა და სსრ კავშირის სახელმწიფო ჰიმნები.

აეროდრომზე ბ-ნმა ი. კ. პაასიკივიმ მიკროფონთან გააკეთა შემდეგი განცხადება:

„ჩამოვედი რა ჩემი თანმხლები პირებით საბჭოთა კავშირის დედაქალაქში, პატივი მაქვს ფინელი ხალხისა და მისი მთავრობის სახელით გულითადად მივესალმო საბჭოთა კავშირის მთავრობას და თქვენი დიდი სახელმწიფოს ყველა ხალხს. ამასთან ერთად ნება მიბოძეთ, ბატონო თავმჯდომარევ, თქვენ და სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმს გადავცე ჩემი მადლობა თქვენი თავაზიანი მოწვევისათვის ჩამოვსულიყავი საბჭოთა კავშირში.

ფინელ ხალხს ეს ჩვენი ვიზიტი მიაჩნია ჩვენს ქვეყნებს შორის შექმნილი მეგობრობის, ნდობისა და ურთიერთპატივისცემის ახალ დადასტურებად.

თავის დროზე მე ხშირად მიხდებოდა მოსკოვს ჩამოსვლა ჩემი ქვეყნის სახელით დაკისრებული ამოცანების შესასრულებლად. ეს მგზავრობანი მძიმე პირობებში ხდებოდა. ახლა მე დიდი კმაყოფილებით შემიძლია აღვნიშნო, რომ ეს ჩემი ჩამოსვლა მოსკოვს ხდება მეგობრობისა და კეთილმეზობლობის ატმოსფეროში. იმედი მაქვს, რომ ჩვენი ვიზიტი ხელს შეუწყობს ჩვენი ქვეყნების მეგობრული ურთიერთობის შემდგომ განმტკიცებას.

წარმატებას ვუსურვებ საბჭოთა კავშირის ხალხებს მათს მშვიდობიან შემოქმედებითს საქმიანობაში, წარმატებას ვუსურვებ აგრეთვე საბჭოთა მთავრობას მის მისწრაფებაში საერთაშორისო დაძაბულობის შენელებისა და მშვიდობის განსამტკიცებლად წანამძღვარების შექმნისადმი“. (საკდესი).

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ კ. ე. ვოროშილოვმა მიიღო ფინეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი ბ-ნი ი. კ. პაასიკივი

15 სექტემბერს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ კ. ე. ვოროშილოვმა მიიღო ფინეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი ბ-ნი ი. კ. პაასიკივი, რომელიც მოსკოვს ჩამოვიდა.

ბ-ნ ი. კ. პაასიკივის თან ახლდნენ ფინეთის პრემიერ-მინისტრი უ. კეკონენი და ფინეთის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი სსრ კავშირში ე. ა. ვუორი.

ი. კ. პაასიკივისთან კ. ე. ვოროშილოვის საუბარს დაესწრნენ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე და სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ვ. მ. მოლოტოვი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე მ. გ. პერვუხინი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ნ. მ. პეგოვი, საბჭოთა კავშირის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი ფინეთში ვ. ზ. ლებედევი.

საუბარმა მეგობრულ ვითარებაში ჩაიარა. (საკდესი).

ფინეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტმა ბ-ნმა ი. კ. პაასიკივიმ დაათვალიერა ვ. ი. ლენინისა და ი. ბ. სტალინის მავზოლეუმი

15 სექტემბერს ფინეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტმა ბ-ნმა ი. კ. პაასიკივიმ, პრემიერ-მინისტრმა უ. კეკონენმა და პრეზიდენტის თანმხლებმა პირებმა დაათვალიერეს ვ. ი. ლენინისა და ი. ბ. სტალინის მავზოლეუმი და გვირგვინით შეამკეს.

ბ-ნ ი. კ. პაასიკივის მიერ მავზოლეუმის დათვალიერებას და გვირგვინით შემკობას დაესწრო ფინეთის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი სსრ კავშირში ე. ა. ვუორი.

ფინეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტს თან ახლდნენ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ნ. მ. პეგოვი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე ნ. ტ. ფედორენკო, სსრ კავშირის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი ფინეთში ვ. ზ. ლებედევი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს საოქმო განყოფილების გამგე თ. თ. მოლოჩკოვი. (საკდესი).

საფრანგეთის პარლამენტის დელეგაციამ დაათვალიერა ვ. ი. ლენინისა და ი. ბ. სტალინის მავზოლეუმი

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მოწვევით საბჭოთა კავშირში მყოფმა საფრანგეთის პარლამენტის დელეგაციამ საფრანგეთის ეროვნული კრების თავმჯდომარის პიერ შნეიტერის მეთაურობით 15 სექტემბერს დაათვალიერა ვ. ი. ლენინისა და ი. ბ. სტალინის მავზოლეუმი და გვირგვინით შეამკო. გვირგვინს აქვს წარწერა რუსულ ენაზე: „საფრანგეთის პარლამენტის დელეგაციისაგან“.

პარლამენტის დეპუტატებთან ერთად მავზოლეუმი დაათვალიერეს ფრანგმა ჟურნალისტებმა, რომლებიც მოსკოვს ჩამოვიდნენ პარლამენტის დელეგაციასთან ერთად.

დელეგაციას თან ახლდნენ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის განყოფილების გამგე ი. ა. კოროლოვი, საფრანგეთში სსრ კავშირის საელჩოს პირველი მდივანი დ. ს. ნიკიფოროვი. (საკდესი).

ყამირი მიწების პური

კოქჩეტავი, 13 სექტემბერი. (საკდესი). ოქტის კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების მინდვრებში გაჩაღებულია მოსავლის აღება. ელევატორებმა და დამაბუნკერებელმა პუნქტებმა მიიღეს ახალ მიწებზე მოყვანილი ათ მილიონამდე ფუთი პური.

ოქტის კოლმეურნეობებმა და საბჭოთა მეურნეობებმა გააღიდეს ნათესი ფართობი ყამირი მიწების ათვისებით, ბევრად გაადიდეს მარცვლეულის წარმოება და სახელმწიფოს აძლევენ ერთიორად და უფრო მეტ პურს, ვიდრე შარშან. მაგალითად, რუზაევკის რაიონში, სადაც ყამირ მიწებზე შექმნილია მარცვლეულის 17 საბჭოთა მეურნეობა, მარცვლეულის საერთო მოსავალი 26 მილიონ ფუთს აღემატება.

მიუხედავად მეტად ცვალებადი ზაფხულისა, ათვისებულ ყამირზე ხორბლის, სიმინდისა და ფეტვის კარგი მოსავალი მოვიდა.

წლევანდელმა წელიწადმა ცხადყო, რომ ყაზახეთის ყამირ მიწებზე, თუ დროზეკავ ძირითად აგროტექნიკურ მოთხოვნებს, ვეალების პირობებშიც კი უხვი მოსავალი მოდის. ყდანოვის მარცვლეულის საბჭოთა მეურნეობაში ჰექტარზე საშუალოდ 15-18 ცენტნერი პური გაილეწა. ცალკეულ მასივებსა და სათესლე ნაკვეთებზე ხორბლის მოსავალი ჰექტარზე 21-22 ცენტნერს აღწევს. საბჭოთა მეურნეობა სულ ცოტა მილიონნახევარ ფუთ მარცვლეულს მიიღებს, დაახლოებით ამდენსვე პურს იღებენ მარცვლეულის სხვა საბჭოთა მეურნეობები.

საბჭოთა საქართველოს დღე

★ ★ ★ ★

საკავშირო სოციალისტურ შეჯიბრებაში გამარჯვებული მ ტ ს-ი

მახარაძე. (საკ. კორ.). მტს-ებს შორის გაჩაღებულ საკავშირო სოციალისტურ შეჯიბრებაში გამარჯვება მოიპოვა მახარაძის მტს-ის კოლექტივმა. 1955 წლის პირველი ნახევრის მაჩვენებლების მიხედვით მტს-ი ჩადგა ჩვენი ქვეყნის საუკეთესო მანქანა-ტრაქტორთა სადგურების რიგებში. მას მიეკუთვნა საკავშირო პროფსაბჭოსა და სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარდამავალი წითელი დროშა და პირველი პრემია.

მტს-ის კოლექტივი (დირექტორი ამხ. კ. გიორგაძე) აღფრთოვანებით შეხვდა ჯილდოს მიღებას და იკისრა მიმდინარე წლის ყველა სახის დავალება 7 ნოემბრისათვის შეასრულოს.

მიჩურინული ბაღები ორი ათას მეტრ სიმაღლეზე

მაღალმთიანი ჯავის რაიონის კოლმეურნეები შეუდგნენ მიჩურინული ჯიშების ვაშლის — შაფრანის პეპინის, ჩინური პეპინისა და ჩინური კანდილის მოსავლის აღებას. აქ, მაღალმთიან მკაცრ პირობებში, რომლებიც ჩვენი ქვეყნის ჩრდილოეთი რაიონების ჰავას წააგავს, ვაშლის მიჩურინული ჯიშები გააშენეს 10 წლის წინათ და დასაბამი მისცეს საქართველოს მაღალმთიან მეხილეობას. ახლა მიჩურინული ვაშლის ხეები ხარობენ ბოგდანოვკის, ყაზბეგის, ახალქალაქისა და სხვა რაიონების სოფლებში ზღვის დონიდან 1800-2000 მეტრ სიმაღლეზე, სადაც ტყეც კი არ არის და მხოლოდ ალპური საძოვრებია. მიჩურინული ვაშლის ბაღების ფართობი რესპუბლიკაში 100 ჰექტარამდეა.

ზეზნილის საბჭოთა სანერგე მეურნეობამ, სტალინირის სახელმწიფო სანერგემ, აგრეთვე საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მეხილეობის საცდელმა სადგურმა გორის რაიონის სოფელ სკრაში, რომელიც მაღალმთიან პირობებში აწარმოებს ხეხილის მიჩურინული ჯიშების შესწავლას, ამ შემოდგომაზე და მომავალი წლის გაზაფხულზე დასარგავად მოამზადა ბუნების დიდი გარდამქმნელის, მიჩურინის მიერ გამოყვანილი ვაშლის ჯიშების 5 ათასზე მეტი ნერგი. (საკდესი).

პარტიის XX ყრილობის აღსანიშნავად

მანქანათმშენებლები ზრდიან პროდუქციის გამოშვებას

ქუთაისი. (საკ. კორ.). მაღალნაყოფიერი შრომის დღეებია მანქანათმშენებელი ქარხნის საამქროებში. ენთუზიაზმით აღსავსე ადამიანები დგანან პარტიის XX ყრილობისადმი მიძღვნილი შეჯიბრების ვახტზე და პირნათლად ასრულებენ ნაკისრ ვალდებულებებს.

თავდადებული, შეწყობილი შრომით განსაკუთრებით გამოირჩევა მექანიკური-ამწყობი საამქრო, რომელმაც ვადამდე გაანაღდა აგვისტოს გეგმა.

ქარხნის კოლექტივს გადაწყვეტილი აქვს წლიური გეგმა 20 დეკემბრისათვის შეასრულოს და დამატებით ჩვენი ქვეყნის მეშახტეებს მიაწოდოს მილიონობით მანეთის ძვირფასი მოწყობილობა.

რიტმის დაუფლების შემდეგ

ხაშური. („კომუნისტის“ კორ.). სავაგონო დეპოს კოლექტივი ბოლო თვეებში მტკიცედ დაეუფლა რიტმულ მუშაობას, პროდუქციას უშვებს თანდათან მზარდი რაოდენობით. 1 აგვისტომდე დეპოელებმა გეგმის გადამეტებით შეაკეთეს 40 ვაგონი, ხოლო აგვისტოში კიდევ დამატებით — 5 ვაგონი. კარგად მუშაობს დეპოს ყველა საამქრო.

პარტიის XX ყრილობის აღსანიშნავ სოციალისტურ შეჯიბრებაში განსაკუთრებით ისახელეს თავი გოგორწყვილების საამქროს და ავტომატური საკონტროლო პუნქტის კოლექტივებმა, რომლებმაც თავიანთი ხუთწლიანი გეგმები უკვე შეასრულეს და ახლა მეექვსე ხუთწლედის ანგარიშში მუშაობენ.

სოციალისტურ შეჯიბრებაში დაწინაურდნენ ზეინკლები ს. ქიტიაშვილი, ვ. კვიუინაძე, ვ. არსენიძე, კ. კობახიძე და ნ. ქურდაძე, დურგლები რ. ხომასურიძე, ვ. გელაშვილი და ს. ქარუხნიშვილი.

შორაპანი — ხაშური — სამტრედია

შორაპანი. (საკ. კორ.). შორაპნის სავაგონო დეპოს კოლექტივი პარტიის XX ყრილობისათვის მაღალი საწარმოო მაჩვენებლების მოპოვებაში ეჯიბრება ხაშურისა და სამტრედიის რკინიგზის კვანძების სავაგონო დეპოების კოლექტივებს. ამ შეჯიბრებაში შორაპნელები საუკეთესო შედეგებს აღწევენ. 1 სექტემბრისათვის მათ გადაჭარბებით შეასრულეს ავტომატური მუხრუჭების შეკეთების და გოგორწყვილების გაჩარხვის დავალებები.

განსაკუთრებით დაწინაურდნენ დეპოს მოწინავე ადამიანები — ზეინკალი მ. ჩიტორელიძე, მექანიკოსი შ. ჭოლაძე, მჭედელი ვ. ზიბზიბაძე, ელექტროშემდუღებელი დ. ჩიტორელიძე და ხარატი გ. ბუხრაშვილი, რომლებიც ყოველდღიურ დავალებებს დიდი გადამეტებით ასრულებენ.

მექანიზატორები წარმატებით მუშაობენ

საჩხერე. (საკ. კორ.). მტს-ის მექანიზატორებმა პარტიის XX ყრილობის აღსანიშნავად ახალი ვალდებულებები იკისრეს და თავდადებულად შრომობენ მათი შესრულებისათვის. მეორე სატრაქტორო ბრიგადამ, რომელსაც შ. შუკაკიძე ხელმძღვანელობს, გადაჭარბებით გაანაღდა მიმდინარე წლის პირველი ნახევრის სატრაქტორო სამუშაოთა დავალება. ბრიგადა წარმატებით ასრულებს ხვნის გეგმას და იბრძვის იმისათვის, რომ წლიური გეგმა ერთი თვით ადრე შეასრულოს.

მტს-ის ტრაქტორისტები ი. აბუანდაძე, დ. ტალახაძე, ზ. ვეშაპიძე, მ. ფალავანდიშვილი და სხვები გადაჭარბებით ასრულებენ საშემოდგომო ხვნის გეგმებს.

ტრამვაელების შეჯიბრება

ტრამვაი-ტროლეიბუსის სამმართველოს სალიანდაგო სამსახურის დისტანციის კოლექტივმა პარტიის XX ყრილობის აღსანიშნავად იკისრა 5 დეკემბრისათვის შეასრულოს მიმდინარე წლის გეგმა და 21 ოქტომბრისათვის დაამთავროს ახალი ლიანდაგის გაყვანა დიდუბიდან ღრმადელეში.

შეჯიბრებაში ჩაება სალიანდაგო სამსახურის ყველა ბრიგადა. ენერგიული შრომით დაწინაურდნენ ბრიგადირები ვ. ერშოვი, ხ. არაქელოვი, ვ. ბარსელოვი, მუშები — შ. კოტორაშვილი და ვ. აფაქიძე.

მეორე კვარტალის შედეგების მიხედვით სოციალისტურ შეჯიბრებაში გამარჯვებული გამოვიდა და ტრამვაი-ტროლეიბუსის სამმართველოს გარდამავალი წითელი დროშა მიიღო ხაზის ზეინკალთა ბრიგადამ, რომელსაც ვ. ბარსელოვი ხელმძღვანელობს.

აითვისეს ახალი პროდუქცია

ამ ბოლო დროს თბილისის კამოს სახელობის სამსხმელო-მექანიკურ ქარხანაში აითვისეს ახალი სახეობის პროდუქციის — სახარატო ჩარხის თვითდამცენტრებელი ვაზნის დამზადება. სახარატო მოწყობილობის ამ დიდმნიშვნელოვანი დეტალის ათვისების პროცესში წარმოების მუშაკებმა დიდი შემოქმედებითი ინიციატივა გამოიჩინეს. საინსტრუმენტო საამქროს ოსტატმა გ. შახსაზოვმა შეიტანა წინადადება, რომ მოხდეს ქარხანაში არსებული სახეხი ჩარხის რეკონსტრუქცია, რამაც შესაძლებელი გახადა თვითდამცენტრებელი ვაზნის მუშტები დამუშავდეს აწყობილი სახით და ერთიორად გაადიდა შრომის ნაყოფიერება ამ ოპერაციაზე. ტექნიკური განყოფილების ინჟინერმა გ. შანშიაშვილმა შეიმუშავა და წარმოებაში დანერგა მუშტების ახალი კონსტრუქცია, რაც ზევრად დააჩქარებს მათ დამზადებას, აგრეთვე დაზოგავს წელიწადში 8 ტონა ფოლადს.

ამას წინათ ქარხანამ მიიღო ახალი ჩარხი — ავტომატი „მკ-51“, რომელმაც სხვა ღონისძიებებთან ერთად საშუალება მისცა საწარმოს კოლექტივს გადასულიყო თვითდამცენტრებელი ვაზნების სერიულ გამოშვებაზე. ახალი ჩარხი ერთისამად ადიდებს ამ დეტალების დამუშავებაზე მომუშავე მუშების შრომის ნაყოფიერებას.

ავანსი მეცხოველეებს

კაბრეთი, 15 სექტემბერი. (საკდესი). რაიონის კოლმეურნეობებში წელს საგრძნობლად გაიზარდა პირუტყვის პროდუქტიულობა, გადიდდა მეცხოველეობის ფერმების ფულადი შემოსავალი. ახლა აქ დაიწყო მეცხოველეებისათვის ავანსების გაცემა. დიდ თანხებს იღებენ შრომადღეების ანგარიშში სოფელ ყანდაურის მეცხოველეობის ფერმის მუშაკები. ფერმის მუშაკებმა უკვე მიიღეს ავანსად 37 ათასამდე მანეთი. სოფელ კაკაბეთის მახარაძის სახელობის კოლმეურნეობაში მეცხოველეებს გამომუშავებული შრომადღეების ანგარიშში უკვე დაერიცხა 50 ათასი მანეთი.

დროზე დავკრიფოთ, დავწუროთ დაშაქრებული ყურძენი

★ ★

ჰექტარზე 120 ცენტნერი ყურძნისათვის

რქაწითელისა და საფერავის ვენახების ფართობი ჩვენს კოლმეურნეობაში 195 ჰექტარს აღემატება. ამას გარდა შარშან შემოდგომაზე ახალი ვენახები 17 ჰექტარზე გავაშენეთ. ერთი ამდენი ფართობი მიმდინარე წლის შემოდგომაზეც შეემატება ჩვენს კოლმეურნეობას.

ვენახების ფართობის გადიდებასთან ერთად იზრდება ყურძნის მოსავლიანობა. გასულ წელს საშუალოდ ჰექტარზე 107 ცენტნერი ყურძენი მოვკრიფეთ.

წელს 132 ჰექტარი ვენახის თვითეულ ჰექტარზე 120 ცენტნერ ყურძენს მოველით. ახლა ჩვენი მთავარი საზრუნავია ის, რომ რთველი მოკლე დროში და უდანაკარგოდ ჩავატაროთ. ამ საქმისათვის კარგად ვემზადებით. ყველა მკრეფავი უზრუნველყოფილია კალათებითა და დანებით. გზები შევაკეთეთ.

რთვლისათვის მზადებაში ნაკლოვანებებიც გვაქვს. ყურძნის ზიდვაზე 60-ზე მეტი ცხენის ურემი იმუშავებს, მაგრამ ეს საკმარისი არ იქნება. 4 ავტომანქანა გვაქვს, აქედან საბურავების უქონლობის გამო ორი გაჩერებულია. მიუხედავად მრავალგზის თხოვნისა, რაიკოოპკავშირს სამუურავები არ შემოაქვს. სამტრესტი უნდა დაგვეხმაროს, რომ ყოველდღიურად ქარხანაში 50 ტონა ყურძნის მიტანა მაინც შევძლოთ. ამასთან არ უნდა გამეორდეს გასული წლის მაგალითი, როცა ველისციხის ღვინის ქარხანაში მიტანილი ყურძნის მიღება რამდენიმე საათს ჭიანურდებოდა.

სახელმწიფოს 750 ტონა ყურძენს ჩავაბარებთ, საკონტრაქტაციო ხელშეკრულება კი 600 ტონას ითვალისწინებს. კოლმეურნეობის მარნებში 500 ტონაზე მეტ ყურძენს დავწურავთ. საამისოდ მზად გვაქვს 160 ქვევრი. ღვინის დაზიანების თავიდან აცილების მიზნით ქვევრების სარეცხად სოდას ვიყენებთ.

შარშანდელთან შედარებით რთველს 10-15 დღით ადრე დავამთავრებთ. ამით თავიდან ავიცილებთ ყურძნის დანაკარგს.

მ. გულოვი,
ველისციხის კოლმეურნეობა „ლენინის ანდერძის“ თავმჯდომარე.

★

ჩვენი რესპუბლიკის მევენახეები პასუხსაგები ამოცანის წინაშე დგანან. მალე რთველი მასობრივად გაჩაღდება. კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობების და მიმდები პუნქტების მუშაკთა ღირსებისა და სახელის საქმეა ყოველმხრივ მომზადებული შეხვდნენ რთველს, არ დაუშვან დანაკარგი.

სკკპ XX ყრილობის აღსანიშნავ სოციალისტურ შეჯიბრებაში ჩაბმისას კოლმეურნეებმა, საბჭოთა მეურნეობების მუშებმა და სპეციალისტებმა ვალდებულება იკისრეს მოკლე დროში აიღონ ყურძენი და სანიმუშოდ მოაწყონ მისი გადამუშავება. საჭიროა დაუღალავი შრომა პირობის გასანაღდებლად.

ამ გვერდში მოთხრობილია იმის შესახებ, თუ როგორ ემზადებიან გურჯაანის რაიონში ყურძნის კრეფა-გადამუშავებისათვის.

მაღალი აგროტექნიკის საფუძველზე

მიმდინარე წლის შემოდგომაზე კარდანახის საბჭოთა მეურნეობას 40 ჰექტარი ახალი ვენახი შეემატება, სამი-ოთხი წლის შემდეგ კი საფერავისა და რქაწითლის ვენახების ფართობი სამას ჰექტარს მიაღწევს. ამით შესაძლებლობა მოგვეცემა საქვეყნოდ ცნობილი კარდანახული ღვინოების წარმოება ერთისამად და მეტად გაფართოდეთ.

გასული წლის შემოდგომაზე ვენახის რიგთა შორის ხვნა და ვაზის ძირების გამოთოხნა რთველის დამთავრებისთანავე ჩავატარეთ. ზამთარი ძალიან მშრალი იყო. ვაზს რომ ტენი არ მოჰკლებოდა, კულტივაცია და თოხნა ადრე გაზაფხულზე განვახორციელეთ.

ივლისის ბოლოდან დაწყებულმა ხშირმა წვიმებმა და მზის მოულოდნელმა გამოსხივებამ ჭრაქის გაჩენისათვის ხელსაყრელი პირობები შექმნა. მოხუცთა გადმოცემით, ვენახებისათვის ასეთი საზიანო ამინდები არასოდეს არ ყოფილა. საჭირო იყო მუშობა ისე მოგვეწყო, რომ ვენახები არ დაავადებულიყო, სპეციალისტების მითითებით მუშები დროულად ასხურებდნენ ვაზს შაბიამნის ხსნარს. ამ ქიმიკატით მკურნალობა წინა წლებში ოთხჯერ წარმოებდა, წელს კი 6-ჯერ ჩავატარეთ. ამ საშუალებით ჭრაქის გაჩენა თავიდან ავიცილეთ.

მანავის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის კოლექტივთან სოციალისტურ შეჯიბრებაში ჩაბმისას გეგმით გათვალისწინებული 50 ცენტნერის ნაცვლად თვითეულ ჰექტარზე 75 ცენტნერი ყურძნის მიღება ვიკისრეთ. ვალდებულებას შევასრულებთ.

კ. ჭინჭარაული,
კარდანახის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის დირექტორი.

სამარკო ღვინოები

გურჯაანის რაიონი ძირითადად მევენახეობა-მეღვინეობით არის ცნობილი. რაიონის ღვინის ქარხნებში დამზადებულმა სამარკო და ორდინარულმა ღვინოებმა „კარდანახმა“, „გურჯაანმა“, „ტიბაანმა“, „მუკუზანმა“ საბჭოთა მომხმარებლის მოწონება დაიმსახურა.

გურჯაანის, მუკუზნისა და კარდანახის ქარხნებში შეკეთებულია ყურძნის გადასამუშავებელი მანქანა-იარაღები. ნაგებობებს რემონტი და დეზინფექცია გაუკეთდა. წელს ქარხნებს ახალი მანქანებიც შეემატა. მაგრამ ეს საკმარისი რიდია. გურჯაანის ღვინის ქარხანამ დღეში 300 ტონა ყურძენი უნდა გადამუშაოს. ამ დავალების შესრულება შეიძლება იმ შემთხვევაში, თუ მალე დაიდგმება კომბინირებული მანქანა — ეგუტოფორი. ამ საქმეში დახმარება გვჭირდება.

ხ. ხოსროშვილი,
გურჯაანის ღვინის ქარხანათა სამმართველოს მთავარი მედღვინე.

★ ★

ვალდებულებას შევასრულებთ

შარშან ჩვენმა კოლმეურნეობამ 95 ჰექტარი ვენახის თვითეულ ჰექტარზე 129,5 ცენტნერი ყურძენი მოიყვანა. რგოლმა, რომელსაც მე ვხელმძღვანელობ, საუკეთესოდ მოუარა ვენახებს და ჰექტარზე 140 ცენტნერამდე ყურძენი მოკრიფა. მაგრამ ამ მიღწევებითაც არ დავკმაყოფილებულვართ.

მიმდინარე წლის მაღალი მოსავლისათვის ბრძოლას შემოდგომიდანვე შევუდექით, ნიადაგი ფხვიერ მდგომარეობაში გვქონდა. აგროტექნიკური ღონისძიებებიდან მთავარი ყურადღება გასხვლას მივაქციეთ; თვითეულ ვაზს ინდივიდუალურად მივუდექით. მწვანე ოპერაციები დროზე და მაღალხარისხოვნად ჩავატარეთ. განვაზორციელეთ საჭირო ღონისძიებანი ვაზის დაავადების თავიდან ასაცილებლად.

რგოლის ყველა წევრი კარგად მუშაობს, მაგრამ მათ შორის პირველ რიგში აღსანიშნავი არიან: მ. ომსარაშვილი, ნ. და მ. ქართველიშვილები, თ. ორთოიძე.

იმედი გვაქვს, რომ ჩვენი ტეჯითი შრომა უხვად ანაზღაურდება. არახელსაყრელი ტუნებრივი პირობების მიუხედავად, ჰექტარზე საშუალოდ 142 ცენტნერ ყურძენს მივიღებთ.

თ. მაისურაძე,
სოფელ ჩუმლაყის კალინინის სახელობის კოლმეურნეობის მერგოლური, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი.

ბეჯითი შრომის ნაყოფი

წოლად მზვდა ბედნიერება—ყოფილიყავი 1939 და 1940 წლების სრულიად საკავშირო სასოფლო-სამეურნეო გამოფენის მონაწილე. ეს საპატიო უფლება შარშან და წელსაც მოვიპოვე. ამან დიდად გაამდიდრა ჩემი გამოცდილება, რომელიც ვენახებში მუშაობის 40 წლის მანძილზე შევიძინე.

კარგახანია ვხელმძღვანელობ რგოლს, რომელსაც მოსავლელად 8,5 ჰექტარი ვენახი აქვს მიჩენილი. შარშან გეგმასთან შედარებით ორჯერ მეტი მოსავალი მოვიყვანეთ. წელს უფრო კარგად მოვუარეთ ვენახს და ჰექტარზე 120 ცენტნერი ყურძნის მიღებისათვის ვიბრძვით, კარგად მუშაობენ რგოლის წევრები კ. პოოოსიანი, ვ. შავშიშვილი, ქ. მარტიროსიანი და სხვები.

პირობას ვიძლევით, რომ მოკლე დროში უდანაკარგოდ ავიღებთ ყურძნის მოსავალს, პირნათლად გავანაღდებთ ნაკისრ ვალდებულებას — ჰექტარზე 120 ცენტნერ ყურძენს მივცემთ დედასამშობლოს.

ვ. ბეთიაშვილი,
მუკუზნის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის მერგოლური.

ციფრები და ფაქტები

⊙ მეხუთე ხუთწლედის ოთხ წელში გურჯაანის რაიონის კოლმეურნეობებში 878 ჰექტარი ახალი ვენახი გაშენდა. მიმდინარე წელს კოლმეურნეობები 400 ჰექტარ ვენახს გააშენებენ.

⊙ მომავალ ხუთწლედში რაიონის კოლმეურნეობები ვენახების ფართობს 1.110 ჰექტარით გაადიდებენ.

⊙ შარშან რაიონის კოლმეურნეობების ფულადმა შემოსავალმა 38.124.601 მანეთს მიაღწია, აქედან მევენახეობიდან მიღებული იყო 25.756.538 მანეთი.

კომუნისტები—წარმოების ავანგარდში

რა კულტურა არ ხარობს სოფელ ჭანდრის მიწაზე. მაგრამ მათ შორის პირველობა ვაზს ეკუთვნის.

ჩვენი კოლმეურნეობა თავისი შემოსავლის ორ მესამედზე მეტს მევენახეობიდან იღებს. 144 ჰექტარი ვენახი გვაქვს. შარშან 84 ჰექტარი სრულმოსავლიანი ვენახის თვითეულ ჰექტარზე 115 ცენტნერი ყურძენი მოვიყვანეთ.

მევენახეობაში კოლმეურნეობის 7 საწარმოო ბრიგადა მუშაობს. წელს, ისევე როგორც შარშან, საუკეთესოა ის ნაკვეთები, რომლებიც კომუნისტებს აქვთ მიჩენილი მოსავლელად. ასეთია, მაგალითად, გ. ნაბიჭვრიშვილისა და ვ. კახაბერის ბრიგადების ნაკვეთები, აგრეთვე ნაკვეთები, რომლებიც მოსავლელად აბარია კომუნისტებს გ. ქადაგიშვილისა და ა. გველუკაშვილის რგოლებს.

კომუნისტი ბრიგადირები და მერგოლურები შრომაში მაგალითის მაჩვენებლები არიან. იცავენ აგროტექნიკის წესებს. წელს ისინი ყურძნის მოსავლიანობის გეგმას ორმაგად შეასრულებენ — თვითეულ ჰექტარზე 55-60 ცენტნერის ნაცვლად 115-120 ცენტნერ ყურძენს მიიღებენ.

რთველი კარს მოგვადგა. კოლმეურნეობის პარტიულ ორგანიზაციას მხედველობიდან არ გამორჩენია ამ სერიოზული სამუშაოსათვის მომზადება. პარტიულ კრებაზე განვიხილეთ რთველისათვის მზადების საკითხი და დავსახეთ კონკრეტული ღონისძიებანი.

გადადგმულია პირველი პრაქტიკული ნაბიჯები. აგიტატორები სისტემატურად ატარებენ საუბრებს. კომუნისტები აქტიურად ზრუნავენ იმისათვის, რომ სრულყოფილად მომზადდეს რთველისათვის საჭირო ყველა პირობა. დღეისათვის მზად გვაქვს ტარა, წესრიგზეა ტრანსპორტი. მოსავალს შარშანდელზე ნაკლებს არ მივიღებთ. გეგმით გათვალისწინებული 380 ტონის ნაცვლად სახელმწიფოს ჩავაბარებთ 400 ტონაზე მეტ მაღალხარისხოვან ყურძენს. ამასთან საკოლმეურნეო მარანშიც ბევრ ყურძენს დავწურავთ.

შ. სტეფნაძე,
სოფელ ჭანდრის კოლმეურნეობის პარტიული ორგანიზაციის მდივანი.

კარგი ამინდის მოლოდინში...

გასულ წელს რთვლისათვის მეტად ხელსაყრელი ამინდები იყო. მიუხედავად ამისა, გურჯაანის რაიონში რთველი ორმოც დღეზე მეტ ხანს გაგრძელდა. როგორი მდგომარეობა იქნება წელს? წინასწარ ამის დადგენა შეუძლებელია, მაგრამ გურჯაანში არიან ადამიანები, რომლებსაც ნამდვილად სჯერათ, რომ წელსაც არ შეუშლით ხელს უამინდობა. ამიტომ ისინი რთვლისათვის მზადებას არ ჩქარობენ, ადრე ჰგონიათ, მოვიყვანთ რამდენიმე ფაქტს.

სოფელ შრომის ღვინის ქარხანამ (დირექტორი გ. ოსოშვილი) წელს ორი ათასი ტონა ყურძენი უნდა გადაამუშაოს. შეძლებს თუ არა ქარხანა ამ დავალების შესრულებას? საეჭვოა, რადგან მოსამზადებელი სამუშაოები შეუწყნარებლად ჭიანურდება.

პირველ რიგში ტარის შესახებ. 379 ქვევრიდან, რომლებმაც 80 ათასი დეკალიტრი ღვინო უნდა დაიტიოს, დღემდე ასზე მეტი არ არის გარეცხილი. უფრო მეტიც. ორმოცი ათასი დეკალიტრი შარშანდელი ღვინო დღემდე არ არის გატანილი. ქარხანას 4.200 კასრი სჭირდება. აქედან ადგილზე ნახევარიც არ არის მიტანილი. გურჯაანის ღვინის ქარხნიდან დღეში 20 კასრზე მეტი ვერ მიაქვთ. თუ ამ ტემპით იმუშავებენ, კასრების მიზიდვას ორას დღეზე მეტ ხანს მოუნდებიან. ისიც აღსანიშნავია, რომ 500 ცალი კასრი შესაკეთებელია, მაგრამ მეკასრეები არა ჰყავთ. ქარხანას არა აქვს საორთქლე ქვაბი, რის გამო კასრების დამუშავება ფერხდება. წელს ქარხნის ეზოში ღვინით სავსე ორი ათასი ცალი კასრი უნდა მოათავსონ. საამისოდ საყრდენი მასალა არ გააჩნიათ.

ჭიანურდება ყურძნის გადასამუშავებელი მანქანა-იარაღების რემონტიც. ყურძნის საჭყლეტი მანქანა დაუშლიათ, აწყობა კი დღემდე ვერ მოუხერხებიათ. ჭაჭის საწნეხი სამი მანქანა დასამონტაჟებელია.

ქარხანაში წელს ასი ტონის ტევადობის ჭაჭის სათავსი უნდა ააგონ. ეს საქმე მინდობილი აქვს საქართველოს სსრ სასურსათო საქონლის მრეწველობის სამინისტროს № 6 სამშენებლო-სამონტაჟო სამმართველოს (მმართველი დ. კერესელიძე). მშენებლები დავალებას გულგრილად ეკიდებიან. სათავსისათვის მიწის გათხრა ახლა დაიწყეს.

შრომის ღვინის ქარხანა მუშახელით არ არის უზრუნველყოფილი. ყურძნის გადამუშავება რომ არ შეფერხდეს, 50 კაცი დასჭირდებათ, ფაქტიურად თვრამეტზე მეტი არა ჰყავთ.

ველისციხის ღვინის ქარხანაში (დირექტორი ნ. კუპატაძე) შარშან დილით მიტანილი ყურძნის გადამუშავება საღამომდე ჭიანურდებოდა, ამის გამო კოლმეურნეები სამართლიან უკმაყოფილებას გამოთქვამდნენ. ქარხანაში არც წელს იქნება უკეთესი მდგომარეობა, რადგან რთვლისათვის არადამაკმაყოფილებლად ემზადებიან. ოცი ათასი დეკალიტრის ტევადობის კასრები დღემდე ადგილზე არ მიუტანიათ. ქარხანაში ჯერ კიდევ დაუმუშავებელია 40 ათასი დეკალიტრის ტევადობის კასრები. ამ საქმეს აფერხებს ორთქლის უქონლობა. საორთქლე ქვაბი, იმის გამო, რომ ცუდად არის დამონტაჟებული, საკმარის ორთქლს არ იძლევა.

მუშახელით უზრუნველყოფის საკითხი მოუგვარებელია. 90 კაცის ნაცვლად ჰყავთ ორმოცი, დანარჩენები კი დღემდე არ გამოუნახავთ. ამ მხრივ უფრო სავალალო მდგომარეობაა გურჯაანის ცენტრალურ ღვინის ქარხანაში, სადაც 160 მუშა აკლიათ.

ყურძნის მიღება-გადამუშავებისათვის ქარხნებს დიდძალი რეზინის მილები სჭირდებათ, მაგრამ არა აქვთ. ქარხანათა სამმართველოს ხელმძღვანელების გამოანგარიშებით, 2.500 გრძივმეტრი რეზინის მილი აკლიათ. მის შესაძენად გადამჭრელ ზომებს არ იღებენ.

ეს ნაკლოვანებანი არ იქნებოდა, გურჯაანის ღვინის ქარხანათა სამმართველო (მმართველი გ. ზარდიაშვილი) მოქნილად რომ მუშაობდეს. უფრო მეტი დახმარება არის საჭირო სამტრესტის ხელმძღვანელობისგანაც.

ს. ჟოჩლაძე,
„კომუნისტის“ საკ. კორესპონდენტი.

მეტი ყურძენი—სამშობლოს

ასრულებდნენ რა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმების ისტორიულ გადაწყვეტილებებს, გურჯაანის რაიონის მშრომელებმა უკანასკნელ ხანებში ერთგვარი მიღწევები მოიპოვეს ყველა სასოფლო-სამეურნეო კულტურის მოსავლიანობისა და მეცხოველეობის პროდუქტიულობის გადიდებისათვის ბრძოლაში. აღსანიშნავია მევენახეობის დარგში მოპოვებული წარმატებანი. 1954 წელს რაიონის კოლმეურნეობებმა, რომლებმაც პრაქტიკაში ფართოდ დანერგეს მეცნიერების უახლესი მიღწევები და მოწინავე მევენახეთა გამოცდილება, ერთიორად შეასრულეს მოსავლიანობის გეგმა — საშუალოდ ჰექტარზე 102,4 ცენტნერი მაღალხარისხოვანი ყურძენი მიიღეს. ახლა ძირითადად მევენახეობიდან მიღებული შემოსავლით რაიონის ჩვიდმეტივე კოლმეურნეობა მილიონერია.

ამ წარმატებამ მშრომელებში თვითკმაყოფილების განწყობილება როდი შექმნა. პირიქით, მათ უფრო მეტი მონდომებით დაიწყეს ბრძოლა მევენახეობაში უკეთესი მაჩვენებლების მოპოვებისათვის. წელს ჩვენი რაიონის ვენახები იმაზე ნაკლებ მოსავალს არ მოგვცემენ, ვიდრე შარშან — ყველაზე მაღალმოსავლიან წელს.

ჩვენს კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს ბევრი ისეთი მევენახე ჰყავს, რომელიც სასახელო შედეგებს აღწევს ყურძნის მოსავლიანობის გადიდების საქმეში. წელს თვითეულ ჰექტარზე 130-140 ცენტნერ ყურძენს მიიღებენ მ. ძულიაშვილისა და გ. კუტიბაშვილის (ჩუმლაყი), რ. მეძარნიძის (ველისციხე), დ. რაქვიაშვილისა და ი. ალიბეგოვის (გურჯაანი), ი. მთივლიშვილისა და ზ. ზაკალაშვილის (ჭანდარი) და სხვათა მევენახეობის ბრიგადები.

მიმდინარე წლის ყურძნის უხვი მოსავლის მოყვანისათვის ბრძოლის საქმეში უდიდესი როლი შეასრულა სოციალისტური შეჯიბრების ფორთოდ გაშლამ და მოწინავეთა გამოცდილების წარმოებაში დანერგვამ.

ჩუმლაყის კალინინის სახელობის კოლმეურნეობა სოციალისტურ შეჯიბრებაში ჩაბმულია მოლდავეთის სსრ კიშინიოვის რაიონის მიჩურინის სახელობის კოლმეურნეობასთან, რომელიც თავისი სამეურნეო წარმატებებით. მუკუზნის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის მევენახეები ეჯიბრებიან სომხეთის სს რესპუბლიკის ჰოქტემბერიანის რაიონის შაუმიანის სახელობის საბჭოთა მეურნეობის მევენახეებს, ხოლო გურჯაანის რაიონი კვლავ განაგრძობს შეჯიბრებას ზესტაფონის რაიონთან.

საკოლმეურნეო და საბჭოთა მეურნეობების ვენახებს წელს 400-მდე ჰექტარი ახალი ფართობი შეემატება.

გადაწყვეტილი გვაქვს მოკლე დროში ავიღოთ ყურძნის უხვი მოსავალი, სწრაფად და საუკეთესოდ გადავამუშაოთ მოკრეფილი ყურძენი, უზრუნველვყოთ მაღალხარისხოვანი სუფრის სამარკო ღვინოების დაყენება. მიმდინარე წელს რაიონის კოლმეურნეობებმა და კოლმეურნეებმა საკონტრაქტაციო ხელშეკრულებით სახელმწიფოს უნდა ჩააბარონ 16.000 ტონა ყურძენი, ამას ემატება საბჭოთა მეურნეობების მოსავალიც. სულ რაიონის ღვინის ქარხნებმა უნდა მიიღონ და გადაამუშაონ 18.000 ტონა ყურძენი, რაც დაძაბულ შრომას მოითხოვს.

ყურძნის შაქრიანობამ უკვე 15-16 პროცენტს მიაღწია. ეს იმას ნიშნავს, რომ რთველი მალე დაიწყება.

ამასთანავე ერთად უნდა აღინიშნოს, რომ რაიონის ყველა კოლმეურნეობაში, სსბჭოთა მეურნეობასა და ღვინის ქარხნებში რთვლის დაწყებისა და ყურძნის გადამუშავებისათვის ჯერ კიდევ ყველაფერი რიგზე არ არის.

შაშიანის, ბაკურციხის, კოლაგისა და კარდანახის კოლმეურნეობებს საკმარისი რაოდენობით არა აქვთ გოდრები და კალათები, არ დაუმთავრებიათ ყურძნის საჭყლეტი მანქანების შეკეთება, გასარეცხია ქვევრები, შესაკეთებელია ვენახებთან მისასვლელი გზები და სხვ.

უფრო ცუდი მდგომარეობაა ღვინის ქარხნებში. ქარხნები არსებული დანადგარებით ყოველდღიურად გადაამუშავებენ მხოლოდ 400 ტონა ყურძენს, რაც ცოტაა. დამთავრებული არ არის ღვინის ქარხნების ტექნიკური რეკონსტრუქცია, ყურძნის საჭყლეტ და საწნეხ მანქანებს შეკეთება ესაჭიროება, ქარხნებიდან დიდი რაოდენობით გასატანია ძველი ღვინოები.

ღვინის ქარხნები უზრუნველყოფილი არ არიან ტრანსპორტითა და მუშახელით. მოუგვარებელია მუშათა საყოფაცხოვრებო პირობები. ველისციხის, კარდანახისა და გურჯაანის ღვინის ქარხნების საცხოვრებელი ბინების მშენებლობა ნელი ტემპით მიმდინარეობს. ღვინის ქარხნებს აკლიათ ელექტროენერგია. სამტრესტმა ღვინის ქარხნების საჭიროებისათვის ჯერ კიდევ რამდენიმე წლის წინათ დაიწყო ალაზანჰესის მეორე რიგის სამუშაოები, რაზეც ერთ მილიონ მანეთზე მეტი დახარჯა, მაგრამ წელს მშენებლობა შეჩერდა, ღვინის ქარხნების ელექტროენერგიით უზრუნველყოფის საკითხი კი გადაუწყვეტელია.

საბჭოთა მეურნეობებისა და კოლმეურნეობების პირველადი პარტიული ორგანიზაციები უკვე შეუდგნენ იმისათვის ზრუნვას, რომ ყურძნის მოსავლის აღების პერიოდში ფართოდ გაიჩაღონ საგიტაციო-პროპაგანდისტული მუშაობა, განახორციელონ ღონისძიებანი მოსახლეობაში კულტურულ-მასობრივი მუშაობის გასაძლიერებლად. ყურძნის კრეფაზე მომუშავეებთან მოეწყობა კინოსურათების ჩვენება, კვალიფიციური საუბრები, ლექციები, მოხსენებები. გამოშვებულ იქნება საველე ფურცლები, კედლის გაზეთები.

ნაკლოვანებათა გამოსწორებით, ორგანიზატორული და მასობრივ-პოლიტიკური მუშაობის გაძლიერებით მეტ ყურძენს და ყურძნის პროდუქციას მივცემთ სამშობლოს.

ა. დავითაშვილი,
საქართველოს კომპარტიის გურჯაანის რაიკომის მდივანი.

★

სურათზე: 1. სოფელ ჩუმლაყის კალინინის სახელობის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე, სოციალისტური შრომის გმირი ვ. ოსოშვილი (მარცხნივ), აგრონომი ა. ბაზერაშვილი და მევენახეობის ბრიგადირი მ. ძულიაშვილი ათვალიერებენ ვენახს. 2. გურჯაანის ღვინის ქარხანათა სამმართველოს ლაბორანტი ქ. უტიაშვილი ამოწმებს ყურძნის შაქრიანობას ორჯონიკიძის სახელობის კოლმეურნეობის ვენახში.

ფოტო შ. ჩხეტიანისა.

საკდესის განცხადება

14 სექტემბერს პრესკონფერენციაზე მოსკოვში გერმანიის ფედერალური რესპუბლიკის ფედერალურმა კანცლერმა ბ-ნმა ადენაუერმა გააკეთა თავისი განცხადებანი გერმანიის საზღვრების საკითხზე და სხვ.

ამასთან დაკავშირებით საბჭოთა მთავრობამ საკდესს დაავალა განაცხადოს შემდეგი:

საბჭოთა მთავრობას გერმანიის ფედერალური რესპუბლიკა მიაჩნია გერმანიის ნაწილად. გერმანიის მეორე ხაწილია გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკა.

საბჭოთა კავშირსა და გერმანიის ფედერალურ რესპუბლიკას შორის დიპლომატიური ურთიერთობის დამყარებასთან დაკავშირებით სსრ კავშირის მთავრობას საჭიროდ მიაჩნია განაცხადოს, რომ გერმანიის საზღვრების საკითხი გადაჭრილია პოტსდამის შეთანხმებით და რომ გერმანიის ფედერალური რესპუბლიკა თავის იურისდიქციას ახორციელებს იმ ტერიტორიაზე, რომელიც მის სუვერენიტეტს ექვემდებარება.

საკოლმეურნეო მშენებლობანი

ბეგეჩაკირი. (საკ. კორ.). სოფელ ინჩხურის კოლმეურნეობაში სწრაფი ტემპით მიმდინარეობს საკოლმეურნეო კანტორისათვის ორსართულიანი კაპიტალური შენობის აგება. პირველ სართულზე მოეწყობა ბიბლიოთეკა და კლუბი, რომელიც 300 კაცს დაიტევს.

საკოლმეურნეო კანტორისათვის კაპიტალურ შენობებს აგებენ აგრეთვე ციწრის სტალინის სახელობისა და თამაკონის სტალინის სახელობის კოლმეურნეობები.

* * *

ბოკრი. (საკ. კორ.). რაიონში ფართოდ არის გაშლილი საკოლმეურნეო მშენებლობა. კოლმეურნეობები აგებენ მეცხოველეობის ფერმებისათვის ახალ ბინებს, სასილოსე ნაგებობებს, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების საწყობებს, კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დაწესებულებებს და სხვ.

მარტო მიმდინარე წლის განვლილ პერიოდში რაიონის სამომხმარებლო კოოპერაციამ საკოლმეურნეო მშენებლობისათვის რაიონში შემოზიდა და კოლმეურნეობებს მიჰყიდა 1.000 ტონაზე მეტი ცემენტი, 400 ათასი ცალი აგური, 300 ათასი ცალი კრამიტი, ათეულ ტონობით რკინა, ლურსმანი.

მოწინავე მეფუტკრე

ზუგდიდი. (საკ. კორ.). სოფელ ჭითაწყაროს ლენინის სახელობის კოლმეურნეობა ყოველწლიურად ზრდის ფუტკრის ოჯახების რიცხვს. კოლმეურნეობას ასი ოჯახი კარგად მოვლილი ფუტკარი ჰყავს. ამ საქმისადმი ყოველდღიურ მზრუნველობას იჩენს კოლმეურნე მეფუტკრე პ. ანთია.

ასი ოჯახი ფუტკრიდან კოლმეურნეობას წელს უნდა მიეღო 800 კილოგრამი თაფლი. უკვე მიიღო 1.200 კილოგრამი. მეფუტკრე პ. ანთიამ ვალდებულება იკისრა წლის ბოლომდე დამატებით მიიღოს 800 კილოგრამი თაფლი და წლიური დავალება შეასრულოს 200 პროცენტით.

დავნერგოთ დაღითონების მეთოდი მფს-ების ყველა სახელოსნოში

მძლავრი სოციალისტური ინდუსტრია სახალხო მეურნეობის სხვა დარგებთან ერთად მოწინავე ტექნიკით აიარაღებს სოციალისტურ სოფლის მეურნეობასაც. სოფლის მეურნეობაში იმდენად ფართოდ შეიჭრა მანქანა, რომ ზოგიერთი კულტურის მოყვანის მთელი ციკლი მექანიზებულია. სოფლის მეურნეობის მუშაკებს სულ ახალ-ახალი მანქანები ეხმარებიან მძიმე და შრომატევადი სამუშაოს შესრულებაში.

ცნობილია, რომ რთული მანქანის შექმნა დიდ შრომასა და მატერიალურ სახსრებს მოითხოვს, მაგრამ ნაკლებმნიშვნელოვანი როდია მანქანის ექსპლოატაცია. თუ კარგად გვეცოდინება რთული თუ მარტივი კონსტრუქციის მანქანის შესაძლებლობანი, საექსპლოატაციო თვისებები, მაშინ შეგვიძლია კარგი მოვლით ხანგრძლივად უზრუნველვყოთ მისი ვარგისიანობა და ამით მნიშვნელოვანი რაოდენობით დავუზოგოთ სახელმწიფოს სახსრები და დეფიციტური მასალები. სწორედ ასე იქცევიან ნოვატორი მექანიზატორები.

მანქანის წესიერი ექსპლოატაციისას იზრდება სარემონტო-შორისო დრო, მანქანა დიდხანს მუშაობს, მაგრამ ბოლოს მაინც დგება ისეთი პერიოდი, როდესაც მისი ექსპლოატაცია რენტაბელური აღარ არის, უარესდება მანქანის მიერ შესრულებული სამუშაოს ხარისხი, ხარჯავს მეტ საწვავსა და საპოხ მასალებს. ეს იმის მაჩვენებელია, რომ ნაწილი დეტალებისა გაცვდა, დაკარგა პირვანდელი ზომები, გეომეტრიული ფორმა და ამის გამო მანქანა ნაწილობრივ ან მთლიანად უვარგისი ხდება. ნორმალური საექსპლოატაციო თვისებები რომ დაუბრუნდეს, საჭიროა გაცვეთილი დეტალების შეკეთება ან ახლით შეცვლა.

გაცვეთილი დეტალების აღდგენა შეიძლება შედუღებით, ელექტროლიზური დაფოლადებით, დალითონებით, დაქრომვით და ა. შ. მანქანების მაღალხარისხოვან შეკეთების ხელოვნება იმაში მდგომარეობს, რომ თვითეული დეტალის აღსადგენად შევარჩიოთ ის მეთოდი, რომელიც საუკეთესო შედეგს მოგვცემს როგორც ხარისხის მხრივ, ისე ეკონომიური ეფექტის თვალსაზრისით.

სოფლის მეურნეობის მექანიზატორები მხოლოდ მაშინ შეძლებენ მათზე დაკისრებული საპატიო ამოცანების შესრულებას, თუ სხვა პირობებთან ერთად მოწოდების სიმაღლეზე დააყენებენ მანქანების რემონტს.

სარემონტო საქმეში დეტალების დალითონებით აღდგენას საპატიო ადგილი უკავია.

დალითონება ეწოდება გამდნარი ლითონით საგნის (დეტალის) დაფარვის პროცესს. ამ წესის უპირატესობა ის არის, რომ შეიძლება დაიფაროს ყოველგვარი მასალა ყველა ლითონით, მის გადაუხურებლად. შედუღებასთან შედარებით დალითონება ამით არის ხელსაყრელი.

ავტოგენურად და ელექტრორკალით ლითონის დეტალების დადუღების ან შედუღების შედეგად ლითონში წარმოიქმნება შინაგანი ძაბვა, რასაც შეიძლება მოჰყვეს ნაბზარები და დეტალის დეფორმირება. გარდა ამისა, დეტალის გაცვეთილი ზედაპირის დადუღებით გამოწვეული მაღალი ტემპერატურა ცვლის ლითონის სტრუქტურას და თუ თერმიულად სათანადოდ არ დამუშავდა, ძლიერ ძნელდება დადუღებული ფენის მექანიკური დამუშავება. საერთოდ, დეტალების თერმიული დამუშავება სამანქანო-სატრაქტორო სადგურის სახელოსნოს პირობებში დიდ სიძნელეს წარმოადგენს. დალითონებით აღდგენისას კი თავიდან არის აცილებული ყველა ზემოაღნიშნული სიძნელე. დალითონებული ადგილი დასამუშავებლად უფრო უკეთესია, რადგანაც ზედაპირი სწორია და თანაბარი სიმაგრისაა. მაღალნახშირბადიანი მავთულით შეიძლება მიღებულ იქნას დიდი სიმაგრის დალითონებული ფენა.

დალითონებული ზედაპირის ძირითადი უპირატესობა ის არის, რომ იგი კარგად იკავებს საცხს, მოხახუნე ზედაპირს იცავს ნახევრადმშრალი და მშრალი ხეხვისაგან. ეს კი მნიშვნელოვანი პირობაა მანქანის დეტალების ნაადრევი ცვეთის თავიდან აცილებისათვის.

დალითონება ხდება მსუბუქი და მარტივი ხელსაწყოთი. დამხმარე მოწყობილობა იმდენად უბრალოა, რომ მისი დამზადება ყველა სახელოსნოში შეიძლება. დალითონების უბნის მოსაწყობად საჭიროა 20-30 კვადრატული მეტრი საწარმოო ფართობი. დამლითონებელი აპარატი შესაძლებელია დალითონდეს ყველა სიდიდისა და მოყვანილობის ნაკეთობა. დამხმარე მოწყობილობა ადვილი გადასატანია, რაც საშუალებას იძლევა მსხვილი აგრეგატების დაუშლელად, ადგილზე მოვახდინოთ დალითონება. ასეთი წესით დეტალის აღდგენა საშუალოდ ახალი დეტალის ღირებულების 30-50 პროცენტი ჯდება.

თბილისის ავტოშემკეთებელ ქარხანაში დალითონებით დეტალების შეკეთებას უკვე მრავალი წლის განმავლობაში აწარმოებენ. თუ პირველ ხანებში ამ მეთოდით მხოლოდ მცირედიამეტრიანი გაცვეთილი ლილვების აღდგენას ვაწარმოებდით, ამჟამად ავტომობილის ისეთ პასუხსაგებ დეტალებს აღვადგენთ, როგორიც არის მოსაბრუნებელი ცაფები, გამანაწილებელი ლილვები, ცილინდრების ბლოკები და სხვ.

საქართველოს სამანქანო-სატრაქტორო სადგურების სახელოსნოებში რემონტის ამ მოწინავე მეთოდის დანერგვის ყველა შესაძლებლობა არსებობს. ელექტროენერგიით უზრუნველყოფილია თითქმის თვითეული მტს-ი, ადვილად იშოვნება საჭირო აპარატურა, კადრების მომზადება კი შეიძლება თბილისის საწარმოებში.

სასოფლო-სამეურნეო მანქანების შეკეთებაში მოწინავე მეთოდების დანერგვა მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს სამანქანო პარკის გამართულ მუშაობას და საგრძნობი რაოდენობით დაუზოგავს სახელმწიფოს ფულად და მატერიალურ სახსრებს.

გ. კოკრაშვილი,
თბილისის ავტოშემკეთებელი ქარხნის მთავარი კონსტრუქტორი.

ხოხუმის რაიონიზის 63-ე საშუალო სკოლის ახალი შენობა.

ხელოვნების ქრონიკა

ჟუთაისი. („კომ." კორ.). ლ. მესხიშვილის სახელობის სახელმწიფო თეატრი ახალი თეატრალური სეზონის პირველ ნახევარში მაყურებელს უჩვენებს 5 ახალ დადგმას — ვ. კანდელაკის „მაია წყნეთელს", გოლდონის „სიპატარძლო აფინით", ლ. ქიაჩელის „ტარიელ გოლუას", დ. გორგაძის „ნაცნობ სახეებს" და მ. ჯაფარიძის „უამთამბერის ასულს". კაპიტალურად აღდგენილ იქნება პ. მალიარევსკის „ქარიშხალის წინ" და მ. გორკის „მზის შვილები".

დიდი ოქტომბრის დღესასწაულის დღეებში თეატრი სპექტაკლების ჩვენებას დაიწყებს ახალ შენობაში.

* * *

ბოკრი. (საკ. კორ). ახალ თეატრალურ სეზონში გ. ერისთავის სახელობის სახელმწიფო თეატრმა თავის პირველ წარმოდგენად უჩვენა ახალი დადგმა — ი. ჭავჭავაძის „გლახის ნაამბობი".

სპექტაკლის დადგმა ეკუთვნით ს. ვაჩნაძეს და ვ. ფაჩულიას, მხატვრობა — ვ. არჩუაძეს, მუსიკა — ს. მირიანაშვილს. სპექტაკლში მონაწილეობენ რესპუბლიკის დამსახურებული არტისტები ნ. ბერიოზაშვილი, თ. ერისთავი, შ. ხერხეულიძე და სხვები.

* * *

ჭიათურა. (საკ. კორ). აკ. წერეთლის სახელობის სახელმწიფო თეატრი, რომელმაც სეზონი დაიწყო სექტემბრის პირველ რიცხვებში, სეზონის პირველ ნახევარში მაყურებელს უჩვენებს ვ. კანდელაკის „მაია წყნეთელს", შ. დადიანის დარ. ქორქაის „დავით გურამიშვილს", ფ. შილერის „დონ კარლოსს", ი. ვაკელის „პრაკუნეს". განწარახულია დაიდგას აგრეთვე ნ. წერეთლის პიესა „განათლებული წიაღი", რომელიც ასახავს ჭიათურელ მაღაროელთა ცხოვრებას.

მიმდინარე სეზონში აღდგენილ იქნება ი. ჭავჭავაძის „ოთარაანთ ქვრივი", ა. ცაგარლის „ხანუმა", პ. კაკაბაძის „ყვარყვარე თუთაბერი" და სხვ.

თეატრის კოლექტივი წარმოდგენებს გამართავს მაღაროების მუშათა კლუბებში, ჭიათურისა და საჩხერის რაიონების კოლმეურნეობებში.

საქართველოს საბჭოთა ხელოვნების გამოფენა მახარაძეში

ამ დღეებში საქართველოს სსრ კულტურის სამინისტრომ, მხატვართა კავშირმა და სურათების სახელმწიფო გალერიამ ქ. მახარაძეში გახსნეს სახვითი ხელოვნების გამოფენა. გამოფენაზე ექსპონირებულია ფერწერის, ქანდაკების, გრაფიკის და თეატრალურ-დეკორაციული ხელოვნების საუკეთესო ნიმუშები.

გამოფენა თავისი თემატური მრავალფეროვნებით ნათელ წარმოდგენას იძლევა ქართული საბჭოთა სახვითი ხელოვნების განვითარების დღევანდელი დონის შესახებ. იგი ფართოდ ასახავს საბჭოთა სინამდვილეს და ნათლად გვიჩვენებს ჩვენი მხატვრების მაღალ ოსტატობას. აქ ნაჩვენებია როგორც ქართული საბჭოთა სახვითი ხელოვნების გამოჩენილ მოღვაწეთა შემოქმედების საუკეთესო ნიმუშები, ისე ახალგაზრდა თაობის ნიჭიერ წარმომადგენელთა ნამუშევრები.

მნახველთა ყურადღებას იპყრობს რესპუბლიკის სახალხო მხატვრის, სტალინური პრემიის ლაურეატის, სსრ კავშირის სამხატვრო აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის უჩა ჯაფარიძის ნამუშევრები. დიდი პოპულარობით სარგებლობს ცნობილი მოღვაწის პროფესორ ა. ციმაკურიძის მხატვრობა. უყურებთ მის მიერ შექმნილ ტილოებს, და თქვენს თვალწინ იშლება საბჭოთა საქართველოს თვალწარმტაცი ბუნება.

დამთვალიერებლები დიდხანს ჩერდებიან ქართული რეალისტური მხატვრობის ერთ-ერთი ფუძემდებლის, სსრ კავშირის სახალხო მხატვრის მოსე თოიძის ნამუშევრებთან. მნახველთა ყურადღებას განსაკუთრებით იპყრობს — „წერილი ფრონტიდან".

გამოფენაზე წარმოდგენილია სსრ კავშირის სახალხო მხატვრის, ქართული რეალისტური სკულპტურის ფუძემდებლის იაკობ ნიკოლაძის მიერ შექმნილი მეთორმეტე საუკუნის პოეტისა და მოაზროვნის — ჩახრუხაძის ცნობილი სკულპტურული პორტრეტი, რომელიც სტალინური პრემიით აღინიშნა.

მნახველთა დიდ ყურადღებას იპყრობს ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწის სტალინური პრემიის ლაურეატის ვ. თოფურიძის მიერ შესრულებული დიდი ლენინის პორტრეტი (დეტალი იმ მონუმენტისა, რომელიც ქ. თბილისში ლენინის სახელობის მოედანზე დაიდგმება).

გამოფენაზე წარმოდგენილია ცნობილი მხატვარი ქალის თამარ აბაკელიას რამდენიმე გრაფიკული ნამუშევარი, რომელიც წარუშლელ შთაბეჭდილებას სტოვებს მნახველებზე.

დიდი ერუდიციისა და შემოქმედებითი ნიჭის ნაყოფია საბჭოთა კავშირის მარშლის ტოლბუხინის ბიუსტი, რომელიც შესრულებულია პროფესორ ნ. კანდელაკის მიერ.

გამოჩენილი ქართველი პორტრეტისტი კ. სანაძე გამოფენაზე წარმოდგენილია შესანიშნავად შესრულებული ნამუშევრით — მსახიობი ქალის ნ. ბურმისტროვას პორტრეტით.

ყურადღებას იპყრობს სტალინური პრემიის ლაურეატის კ. მერაბიშვილის მიერ შესრულებული სომხეთის სსრ სახალხო მხატვრის მ. სარიანის სკულპტურული პორტრეტი.

საერთო მოწონებას იმსახურებს ცნობილი მოქანდაკის, სტალინური პრემიის ლაურეატის ს. კაკაბაძის და სამხრეთ ოსეთის მხატვრის ბ. სანაკოევის მაღალი ოსტატობით შესრულებული ნამუშევრები.

გამოფენაზე საინტერესო ნაწარმოებებით წარმოგვიდგნენ ქართული ფერწერისა და სკულპტურის ისეთი მოწინავე შემოქმედნი, როგორიც არიან ქ. მაღალაშვილი, კ. კიკნაძე, ე. ახვლედიანი, ბ. ბლიოტკინი, გ. ჯაში, რ. სტურუა, მ. ხვიტია, ბ. ავალიშვილი, ი. ოქროპირიძე, მ. სარაული და სხვები.

აღსანიშნავია, რომ განსაკუთრებული პოპულარობით სარგებლობს ახალგაზრდა მხატვრის დ. გაბიტაშვილის მიერ შესანიშნავი ოსტატობით შექმნილი ტილო „ცოდნას მოწყურებული".

გამოფენაზე წარმოდგენილია იდეურად და მხატვრულად მაღალი ღირსების ნაწარმოებები ისეთი მოწინავე ქართველი გრაფიკოსებისა და თეატრალური მხატვრებისა, როგორიც არიან დ. ქუთათელაძე, ბ. ნაცვლიშვილი, პროფესორი ლ. გუდიაშვილი, პროფესორი შარლემანი, ი. შტენბერგი, გ. ჩირინაშვილი, ი. გამრეკელი, დ. თავაძე, კ. კუკულაძე, ი. ასკურავა და სხვები.

საყოველთაო მოწონებას იმსახურებენ მაღალი ოსტატობითა და ღრმა შემოქმედებითი შთაგონებით შექმნილი ნაწარმოებები საბჭოთა გრაფიკის ბრწყინვალე ოსტატის დ. ქუთათელაძისა — „ლენინი და სტალინი სმოლნში", „ლენინი და ორჯონიკიძე". ეს ნაწარმოებები რესპუბლიკის გარეთაც ფართოდ არიან ცნობილი.

კმაყოფილებით უნდა აღინიშნოს, რომ დამსახურებულ მხატვრებთან ერთად გამოფენაზე საკმაოდ ფართოდ არის წარმოდგენილი ჩვენი ნიჭიერი ახალგაზრდობა.

გამოფენაზე მრავალი მნახველი მოდის, რაც ნათლად გვიჩვენებს იმ დიდ ინტერესს, რომელსაც რაიონის საზოგადოებრიობა იჩენს ქართველი საბჭოთა მხატვრების შემოქმედებისადმი.

რაიონის მშრომელთა სურვილია, რომ სახვითი ხელოვნების ოსტატებმა ქართულ საბჭოთა ფერწერასა, გრაფიკასა და ქანდაკებაში ფართოდ ასახონ საკავშირო ცენტრალური კომიტეტის პლენუმების გადაწყვეტილებათა განხორციელებისათვის მებრძოლ სოფლის მეურნეობის სახელოვან ადამიანთა გმირული სახეები.

ვ. ჯაყელი,
მახარაძის რაიონულ გაზეთ „ლენინის დროშის" რედაქტორი.

ვულგარული სოციოლოგიზმისა და ობიექტივიზმის გადმონაშთების წინააღმდეგ

ჩვენი მდიდარი ლიტერატურული მემკვიდრეობის ღრმა მეცნიერული შესწავლისათვის, მისი მარქსისტულ-ლენინური მსოფლმხედველობით გაშუქებისათვის საბჭოთა ლიტერატურათმცოდნეებმა ამ უკანასკნელ წლებში ბევრი რამ გააკეთეს. მიუხედავად ამისა, ჯერ კიდევ ეჰვდებით ცალკეული ლიტერატურათმცოდნეების მიერ ამა თუ იმ მწერლის შემოქმედების ვულგარული სოციოლოგიზმის, ობიექტივიზმის ბოზიციებიდან შეფასების რეციდივებს. ამის ერთ-ერთ მაგალითს წარმოადგენს პროფ. მ. ზანდუკელის წიგნი „ახალი ქართული ლიტერატურა" (საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სამეცნიერო-მეთოდური კაბინეტის გამომცემლობა, 1954 წ. ტომი II, მესამე შესწორებული გამოცემა).

პროფ. მ. ზანდუკელის აღნიშნული ნაშრომის პირველი გამოცემიდან მესამე გამოცემამდე ოც წელზე მეტი ხანი გავიდა. ეს პერიოდი ჩვენი ლიტერატურათმცოდნეობის განვითარების ისტორიაში მეტად მნიშვნელოვანი და ნაყოფიერი იყო. ბევრი რამ გაკეთდა არა მარტო კვლევის მეთოდოლოგიური მხარის გაუმჯობესებისა და მისი მარქსისტულ-ლენინური მსოფლმხედველობის მკვიდრ ნიადაგზე დაყენების მხრივ, არამედ ფაქტობრივი მნიშვნელობის მქონე ლიტერატურული მოვლენების დადგენისა და გაგების მხრივაც. კერძოდ, აღმოჩნდა ბევრი საინტერესო საარქივო და სამუზეუმო ოკუმენტი, დაიწერა და გამოქვეყნდა მრავალი გამოკვლევა და მონოგრაფია, რომელთა გვერდის ავლა შეუძლებელია.

სარეცენზიო წიგნიდან ამკარაა, რომ პროფ. მ. ზანდუკელი სათანადოდ ვერ ჩასწვდომია ჩვენს ისტორიოგრაფიასა და კერძოდ ლიტერატურათმცოდნეობაში ბოლო დროს მოსხდარ ძვრებს. დაუჯერებელია ავტორის განცხადება იმის შესახებ, რომ თითქოს „წინამდებარე გამოცემა გადაშუშავებულია და შეესებული ახალი მასალებით ზოგიერთი მწერლის შემოქმედების გაღრმავების (!) მიზნით", სინამდვილეში წინა გამოცემებთან შედარებით წიგნში არაეთარი სერიოზული ცვლილება არ არის შეტანილი. ავტორი კვლავ ვულგარული სოციოლოგიზმის ტყვეობაში რჩება, იგი კვლავ ძველი მცდარი შეხედულების დამცველად გვევლინება.

პროფ. მ. ზანდუკელის შეხედულებით მწერალი უნდა შეფასდეს იმის მიხედვით, თუ რომელ კლასს ეკუთვნის იგი თავისი სოციალური წარმოშობით. მაგრამ იმის გამო, რომ გასული საუკუნის თითქმის ყველა გამოჩენილი ქართველი მწერალი მაღალ წრიდან იყო გამოსული, ავტორი ერთგვარ ჩიხში ექცევა. თავისი „თეორია" რომ გაამართლოს, ავტორი ჩვენს მწერლებს აჯგუფებს იმის მიხედვით, თუ პრივილეგიური წოდების რომელ ფენას ეკუთვნოდნენ ისინი — „მსხვილ მემამულეებს" თუ „საშუალო და მცირე შეძლების მემამულეებს".

პროფ. მ. ზანდუკელი წიგნის შესავალშივე თავის ამ „შეხედულებას" ასე აყალიბებს: „...მეორე პერიოდის დასაწყისშივე (40-იან წლების მეორე ნახევრიდანვე) ისედაც დეგრადაციისა და დაშლის ნიადაგზე მყოფ ქართველ საზოგადოებაში ვამჩნევთ **ახალ დიფერენციაციას.**

1. ერთი ნაწილი თავადაზნაურობისა (მსხვილი მემამულეები) განაგრძობს ძველი მსოფლმხედველობის, წყობისა და ტრადიციების უპირატესობის აღიარებას... **ებრძვის ყოველ ახალს...** ესენი არიან ეგრეთწოდებული „მამეები", რომელნიც ლიტერატურაში ასეთივე კონსერვატორულ-რეაქციონერი მსოფლმხედველობითა და მიმართულებით მეღავნდებიან...

2. თავადაზნაურობის მეორე ნაწილმა (საშუალო და მცირე შეძლების მემამულეებმა და მისმა ახალგაზრდა მოწინავე ნაწილმა) იგრძნო ახალი ცხოვრების მძლავრი მოწოლა; იგრძნო ძველი ყოფის ნიადაგის მაგარი რყევა; იგრძნო, რომ ახალი ცხოვრება მას წალეკავს, დაღუპავს. მასთან შეგუების აუცილებლობაში მალე რწმუნდება. ესენი არიან ე. წ. **თერგდალეულნი...** რომელნიც იძულებულნი არიან ქედი მოიხარონ ბურჟუაზიის წინაშე და მასთან შეზრდის გზა გამონახონ. სწორედ ამით აიხსნება, რომ ეს ნაწილი თავადაზნაურობისა ლიტერატურაში და კრიტიკა-პუბლიცისტიკაში ავითარებს რეალიზმს უტილიტარულ ტენდენციებით. მას სურვილი აქვს ახლო მივიდეს ცხოვრებასთან, გაიგოს მისი ბუნება და იმის მიხედვით მოაწყოს თავისი მდგომარეობა...

3. კაპიტალიზმის განვითარებამ გამოიწვია ვაჭრობის ამოქმედება... ამ ფენის ცხოვრების გამომხატველი 40—50-იან წლებში **ლავ. არდაზიანი.** ბურჟუაზიის განვითარების და ამ ნიადაგზე ძველის ოღვეის ასახვას ამ პერიოდის მეორე ნახევრის მანძილზე გვაძლევენ **გ. წერეთელი** და სხვანი...

4. ამავე 50-იან წლებში ამოდის სამწერლო ასპარეზზე ხალხის წრიდან გამოსული „რაზნოჩინეცი" **დან. ჭონქაძე,** რომელიც ხალხის სულიერ განწყობილებას და მის ცხოვრებას შლის რეალურ ფერებში და ბატონყმობასთან შეურიგებელ ბრძოლას გამოჰხატავს... ამ მიმართულების გამგრძელებელნი მეორე პერიოდის მეორე ნახევარში წვრილბურჟუაზიული ხალხოსნური მწერლობაა...

5. მეორე პერიოდის მანძილზე 70—80-იან წლებში ჩვენს ლიტერატურაში გამოდიან მწერლები, რომელთა შემოქმედება იშლება მთის კარჩაკეტილი ნატურალური მეურნეობის კაპიტალიზაციის პროცესთან შეჯიდებისა და თემის გაბზარვის დაწყების ნიადაგზე. ამ მიმართულების გამომხატველნი არიან **აზბეგი, ვაჟაფშაველა** და სხვ." (გვ. 22-24).

აქ გარდა იმისა, რომ ერთმანეთშია არეული სოციალური ფენები და ლიტერატურული ჯგუფები, აშკარაა, თუ როგორი არასწორი მიდგომით სწავლობს პროფ. მ. ზანდუკელი მე-19 საუკუნის მწერლობას, კერძოდ — ჩვენი სახელოვანი თერგდალეულების შემოქმედებას და როგორ ესმის მას თერგდალეულთა რეალიზმის ცხოველმყოფელობა (რასაც იგი ხსნის მხოლოდ მათი სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესების ინტერესით). ცხადია, ასეთი აღრევის შედეგია ისიც, რომ ავტორმა „საშუალო და მცირე შეძლების მემამულეთა" წრეს მიაკუთვნა ნ. ნიკოლაძეც (გვ. 23), რომელიც საერთოდ არ ეკუთვნოდა ამ წრეს.

პროფ. მ. ზანდუკელისათვის დამახასიათებელი სინონიმებია: „ქართველი თავადაზნაურობა" და „ქართველი ინტელიგენცია" (ანდა „თერგდალეული მწერლები"), რაც მხოლოდ მოყვანილ ციტატაში როდი გვხვდება. წიგნის 26-ე გვერდზე ავტორი წერს: „ქართველი ინტელიგენცია, ე. ი. ქართველი თავადაზნაურობა ნიადაგ და ქანცგამოლეული ადმინის ინერციით გაჰყვა ახალი ცხოვრების მიმდინარეობას",

პროფ. მ. ზანდუკელის შეფასების მიხედვით: „გ. ერისთავი ჩვენი მაღალი წოდების წარმომადგენელია" (გვ. 62); „ილია ჭავჭავაძე ტიპიური წარმომადგენელია 60-იანი წლების ქართველი ინტელიგენციის იმ ფრისა, რომელიც წარმოიშვა და განვითარდა დეგრადაციამქნილი ქართველი თავადაზნაურობის წიაღში, მისი ეკონომიური და პოლიტიკური როლის დაკარგვისა, გადაშენებისა და დაკნინების ნიადაგზე" (გვ. 245); აკაკი წერეთელი „დარღვეული წოდების ფსიქოლოგიის", „ლიბერალური თავადაზნაურის იდეოლოგიის გამომხატველია" (გვ. 367); „რაც. ერისთავი ლიბერალური თავადაზნაურობის იდეოლოგიის ტიპიური გამომხატველია" (გვ. 391) და სხვ.

ბოლოს და ბოლოს ძალაუნებურად იბადება კითხვა: კრიტიკული რეალიზმის სახელოვანი წარმომადგენელები თუ „დარღვეული წოდების ფსიქოიდეოლოგიის" ტიპიური წარმომადგენლები არიან, მაშ ვინღა იქადაგა მე-19 საუკუნის ქართულ მწერლობაში მოწინავე, პროგრესული იდეები, ვინღა არიან იმდროინდელი მოწინავე საზოგადოების წარმომადგენლები? ასეთ მოღვაწეებად პროფ. მ. ზანდუკელს მიაჩნია მხოლოდ დ. ჭონქაძე და ხალხოსნები. ეს არის ჩვენი კლასიკოსების შეფასებაში ვულგარული სოციოლოგიზმის არსენალიდან ნასესხები მცდარი მოსაზრებები.

პროფ. მ. ზანდუკელს არასწორი შეხედულება აქვს რეალიზმზე — როგორც მხატვრულ მეთოდზე და ლიტერატურულ მიმართულებაზე. მისი შეხედულებით, რეალიზმამდე მწერლობა მივიდა ვიწრო კლასობრივი ინტერესების საფუძველზე (გვ. 23, 59, 222); ამიტომ არის, რომ იგი გამუდმებით იმეორებს: „რეალიზმი უტილიტარული ტენდენციებით". არც „რეალიზმსა" და არც „უტილიტარიზმში" იგი არ ხედავს ფართო საზოგადოებრივი ინტერესების გამოხატულებას. მასში იგი ეძებს ბურჟუაზიული განვითარების წინაშე ქედმოხრილი „საშუალო და მცირე შეძლების" მქონე თავადაზნაურობის სასიცოცხლო ინტერესებს.

თავში — „რუსეთის საზოგადოებრივი აზროვნებისა და ლიტერატურის ძირითადი მიმართულებანი 60 — 70-იან წლებში" ავტორი მეტად გაზვიადებულად მსჯელობს ხალხოსნობაზე (მით უმეტეს, რომ მას პირდაპირი კავშირი არა აქვს წიგნის ძირითად შინაარსთან), თანაც ისე ავითარებს მსჯელობას, რომ ხალხოსნობას იმ დროს ყველაზე პროგრესულ მიმართულებად წარმოგვიდგენს (გვ. 164-178), მაშინ როცა მკითხველისათვის ცნობილია ხალხოსნობის იდეალისტური ხასიათი, მისი მტრული დამოკიდებულება მარქსიზმთან არც ის არის სწორი, რომ თითქოს „80-იანი წლების დასაწყისმა დაასრულა რუსული ხალხოსნობა" (გვ. 174). ეს რომ ასე ყოფილიყო, მაშინ ვ. ი. ლენინს 90-იან წლებში აღარ დაჭირდებოდა სავანგებო კრიტიკით გამოსულიყო ხალხოსნობის წინააღმდეგ და გამოემეღავნებინა მისი მთელი არსი.

წიგნში მეტად მკრთალად და არაზუსტად არის წარმოდგენილი რევოლუციონერ-დემოკრატთა როლი ხელოვნებისა და საზოგადოებრივი ცხოვრების წინსვლისათვის ბრძოლაში. ამის გაშუქება კი აუცილებელი იყო თერგდალეულთა მოღვაწეობის გასაგებად და შესაფასებლად.

ბუნებრივია, ამასაც შეუწყო ხელი იმ გარემოებას, რომ ავტორი ბუნდოვან და მცდარ წარმოდგენას იძლევა ქართველ მეცნიერთა მსოფლიოგანლეთა სოციალურ-პოლიტიკურ შეხედულებებზე. კერძოდ, დაუსაბუთებელი და გაუმართლებელია პროფ. მ. ზანდუკელის შეხედულება იმის შესახებ, რომ „კაპიტალიზაციით შეეფწროებული ძველი ცხოვრების მოწესრიგების საკითხი თერგდალეულებში მუდამ დგას და უმრავლესობის ტენდენციები... ემთხვევა კაპიტალიზმის განვითარების **პრუსიული გზის** მოთხოვნილებებს, რომელიც ლამობდა **გაეძლიერებინა მემამულეთა მეურნეობა თანდათან ბურჟუაზიულად გადაქცევის მიმართულებით** და ბატონყმური ექსპლოატაციის ხერხები თანდათან ბურჟუაზიულთან შეეცვალათ" (გვ. 232).

ეს ხომ ამკარა ცილისწამებაა პროგრესული იდეების მატარებელ ჩვენს მოღვაწეებზე?! განა ილია, აკაკი და მათი თანამოაზრენი იმისათვის იბრძოდნენ, რომ „გაეძლიერებინთ მემამულეთა მეურნეობა" და „ბატონყმური ექსპლოატაციის ხერხები თანდათან ბურჟუაზიულთან შეეცვალათ"? მათი ზრუნვა სოციალური საკითხის მოგვარებისათვის მხოლოდ ექსპლოატაციის ახალი მეთოდების გამონახვაში მდგომარეობდა? სიინტერესოა, გრძნობს თუ არა პროფ. მ. ზანდუკელი, რა მჭიდრო კავშირშია იგი ჩვენი კლასიკოსების ცნობილ შეურაცხმყოფელებთან და ფულგარიზატორებთან? მერე და რა საბუთები მოეპოვება ჩვენი მესამოციანელების მიმართ ასეთი მძიმე ბრალდების დასამტკიცებლად? აი, „საბუთიც": „თერგდალეულნი,—წერს მ. ზანდუკელი, — მართალია, მაღალი მისწრაფებებით იყვნენ გაჟღენთილნი, გულწრფელად ებრძოდნენ ბატონყმობას, ძველ, დრომოჭმულ ტრადიციებს, ახალისაკენ ახალგაზრდული გაქანებით მიისწრაფოდნენ, მაგრამ შთამომავლობა (ყველა ისინი თითქმის გამოუკლებლივ თავადაზნაურთა წოდებიდან იყვნენ), აღზრდისა და ცხოვრების პირობები (თავადაზნაურული, პრივილეგიური) მათ მოკმედებას, მსოფლმხედველობასა და მთლიან ცხოვრებას თავისებურ ბეჭედს ასვამდა და მათ გარკვეულ **მიჯნას** არ აკლებდა" (გვ. 238); და ამ „მიჯნად" მას მიაჩნია „ლიბერალურ-თავადაზნაურული პოზიცია". 1866 წლიდან კი, ავტორის შეხედულებით, თერგდალეულები საერთოდ ჩაბორბნენ ცხოვრებას, მოსწყდნენ ხალხის ხმას (გვ. 239).

თანამედროვე ლიტერატურათმცოდნეობაში გარკვეულია, რომ გ. ერისთავემ, რომელმაც საფუძველი ჩაუყარა კრიტიკულ რეალიზმს ქართულ ლიტერატურაში, თავის კომედიებში მკაცრად ამხილა მაღალი წოდების გადაგვარება და ბატონყმური ურთიერთობის დრომოჭმულობა. ამასთან მან პირველმა, ჯერ კიდევ ბატონყმობის გადავარდნამდე, გათავისუფლა თავისი ყმები, რის გამო მეზობელ მებატონეთა მკაცრი წყრომა დაიმსახურა. ნიჭიერმა კომედიოგრაფმა სამარცხვინო ბოზზე გააკრა გონებაჩლუნგი და ფუქსავატი მებატონეები, რომლებიც მხოლოდ ყმების აკლებით იხარჯრძალიებდნენ სიცოცხლეს. მანვე პირველმა აჩვენა, რომ ბურჟუაზიული განვითარების წინაშე უძლური იყო ფეოდალურ-ბატონყმური სისტემა.

თვალს ხუჭავს რა გ. ერისთავის ამ დამსახურებ

მოსკოვს ჩამოვიდა საფრანგეთის პარლამენტის დელეგაცია

პარიზი, 14 სექტემბერი. (საკდესი). სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მიწვევით დღეს სპეციალური თვითმფრინავით მოსკოვში გაფრინდა საფრანგეთის პარლამენტის დელეგაცია საფრანგეთის ეროვნული კრების თავმჯდომარის, პიერ შნეიტერის მეთაურობით. დელეგაციის შემადგენლობაში შედიან ეროვნული კრების დეპუტატები და რესპუბლიკის საბჭოს წევრები. ორლის აეროდრომზე დელეგაცია გაიცილეს სსრ კავშირის საქმეთა დროებითმა რწმუნებულმა საფრანგეთში ა. ს. ანიკინმა და საფრანგეთში საბჭოთა დაწესებულებების წარმომადგენლებმა.

გუშინ პარიზის საბჭოთა საელჩოში გაიმართა დარბაზობა სსრ კავშირში საფრანგეთის პარლამენტის დელეგაციის გაგზავრების გამო. დარბაზობაზე იყვნენ დელეგაციის წევრები შნეიტერის მეთაურობით, პარლამენტის ჯგუფების თავმჯდომარეები გარე, სეკრეტენი, დიუკლო, დეპრე, შმიტლეინი, სოფლის მეურნეობის მინისტრი სუბე, განათლების მინისტრი ბერტუენი, ფოსტის, ტელეგრაფისა და ტელეფონის მინისტრი ბონფუსი, შემოერთებული სახელმწიფოების საქმეთა სტატს-მდივანი ლაფორე, პრემიერ-მინისტრ ფორის წარმომადგენლები, გამოჩენილი ფრანგი პოლიტიკური მოღვაწენი, ეროვნული კრების დეპუტატები და რესპუბლიკის საბჭოს წევრები: მარსელ კაშენი, ფრანსუა ბიიუ, პოლ რეინო, პიერ დე გოლი, ფრანსისკ გე, ბარაშენი, საფრანგეთის ეკონომიური საბჭოს თავმჯდომარე ემილ როში და სხვები.

დარბაზობამ მეგობრულ ვითარებაში ჩაიარა.

• • •

14 სექტემბერს მოსკოვს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მოწვევით ჩამოვიდა საფრანგეთის პარლამენტის დელეგაცია. დელეგაციას მეთაურობს საფრანგეთის ეროვნული კრების თავმჯდომარე პიერ შნეიტერი. დელეგაციაში შედიან ანდრე მერსიე, ჟ-ნი ეკალინ ტომე-პატენოტრი, ვენსან ბადი, ალეჟს რუბერი, ედუარდ დეპრე, რაიმონ შმიტლენი, პიერ გარე, ჟან პიუპა, რობერ ობე, ედმონ ბარაშენი, ალბერ გაზიე, როკე უდე, ანტუან გიტონი, ჟან კანი, ფრანსის კაიე, ომერ კაპელი, პიერ დე ლა გონტრი, მამადუ დია. პარლამენტის დელეგაციას თან ჰამოჰყვა საფრანგეთის ჟურნალისტთა ჯგუფი რვა კაცის შემადგენლობით.

საფრანგეთისა და სსრ კავშირის სახელმწიფო ალმებით მორთულ ვნუკოვოს აეროდრომზე პარლამენტის დელეგაციას შეხვდნენ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭოს თავმჯდომარე ა. პ. ვოლკოვი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ეროვნებათა საბჭოს თავმჯდომარე ვ. ტ. ლაცისი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივნის მოადგილე ა. თ. გორკინი, სსრ კავშირის მინისტრები ვ. გ. ბაკაევი, კ. პ. გორშენინი, ა. ნ. ზადემიდკო, გ. პ. ზოტოვი, ი. ი. ნოსენკო, დ. ვ. ბავლოვი, საკდესის პასუხისმგებელი ხელმძღვანელი ნ. გ. პალეტნოვი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატები ა. თ. ბორისოვი, ტ. მ. ზუევა, უ. კიდირბაევა, ი. ა. ფედჩენკო, რუსეთის სფსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი პ. ი. კოჩინა, სსრ კავშირის მინისტრების მოადგილეები ს. ა. ბორისოვი, ნ. ტ. ფედორენკო, მოსკოვის საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე მ. ა. იასნოვი, მოსკოვის საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის მოადგილე ზ. ვ. მირონოვა, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის კანცელარიის უფროსი ნ. კ. კოზლოვი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ოქმის უფროსი გ. ი. ფომინი, საკავშირო პროფსაბჭოს მდივანი ი. პ. გურეევი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის განყოფილების გამგე ი. ა. კოროლიოვი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს ევროპის 1 განყოფილების გამგის მოვალეობის შემსრულებელი ს. ს. მიხაილოვი, გაზეთ „იზვესტიის“ მთავარი რედაქტორის მოადგილე ა. გ. ბაულინი, უცხოეთთან კულტურული ურთიერთობის საკავშირო საზოგადოების გამგეობის წევრი ლ. დ. კისლოვა, მოსკოვის მშრომელთა მრავალი წარმომადგენელი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს პასუხისმგებელი თანამშრომლები.

პარლამენტის დელეგაციას ავრეთვე შეხვდნენ საფრანგეთის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი სსრ კავშირში ლუი ჟოქსი, საელჩოს თანამშრომლები, პრესის წარმომადგენლები.

აეროდრომზე მყოფნი გულთბილად, მეგობრულად, ხანგრძლივი ტაშით მიესალმნენ ფრანგ ხალხის წარმომადგენლებს. მოსკოვის პიონერებმა ყვავილების თაიგულები მიართვეს სტუმრებს.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭოს თავმჯდომარემ ა. პ. ვოლკოვმა საფრანგეთის პარლამენტის დეპუტატებს მიმართა შემდეგი სიტყვებით:

— ბატონო თავმჯდომარევ!

— ბატონო დეპუტატებო და სენატორებო!

ნება მიბოძეთ საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უმაღლესი საბჭოს სახელით გულითადად მოგესალმოთ ჩვენი სამშობლოს დედაქალაქ მოსკოვში ჩამოსვლის გამო!

ჩვენ განსაკუთრებით მოხარული ვართ მივიღოთ სტუმრად ფრანგი ხალხის წარმომადგენლები — ხალხისა, რომელსაც საუკუნოვანი საპარლამენტო ტრადიციები აქვს.

— ვფიქრობ, გამოვთქვამ ჩვენს საერთო რწმენას, თუ ვიტყვი, რომ საბჭოთა კავშირში საფრანგეთის პარლამენტარიების ჩამოსვლას დიდი მნიშვნელობა ექნება საფრანგეთსა და საბჭოთა კავშირს შორის მეგობრული ურთიერთობის შემდგომი განმტკიცების თვალსაზრისით.

ჩვენ მოხარული ვიქნებით მოგცეთ შესაძლებლობა, რომ გაეცნოთ ჩვენს ქვეყანას და ჩვენი ხალხის ცხოვრებას. საბჭოთა კავშირში ყოფნის დროს თქვენ დაინახავთ, რომ საბჭოთა ადამიანებს, რომლებიც მშვიდობიან შრომას ეწევიან, მხურვალედ სურთ გაიფართოონ და განმტკიცონ მეგობრობა და თანამშრომლობა ფრანგ ხალხთან და მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი დაიცვან ყველა ხალხებს შორის მშვიდობის საქმე.

ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ამ ვიზიტს კიდევ უფრო მეტადრო კავშირ-ურთიერთობა მოჰყვება ჩვენი ხალხების პოლიტიკური, სამეურნეო და კულტურული ცხოვრების სულ სხვადასხვა დარგში.

ყოველივე ეს საბოლოო ანგარიშით ხელს შეუწყობს საერთაშორისო დაძაბულობის შენელებას და სერიოზული ფაქტორი იქნება მთელ მსოფლიოში მშვიდობის განმტკიცების საქმეში!

კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება, ძვირფასო სტუმრებო!

სასასუხო სიტყვა წარმოთქვა საფრანგეთის ეროვნული კრების თავმჯდომარემ პიერ შნეიტერმა. მან გულითადი მადლობა გადაიხადა გულთბილი მიღებისათვის, გულთბილი გრძნობებისათვის, რომლებიც გამოითქვა აეროდრომზე შეხვედრის დროს. პიერ შნეიტერმა თქვა, რომ საფრანგეთის პარლამენტსაც სურს მეგობრული ურთიერთობა დამყარდეს საბჭოთა კავშირსა და საფრანგეთს შორის, რომ სსრ კავშირში ჩამოსვლა ხელს შეუწყობს მშვიდობის განმტკიცებას მთელ მსოფლიოში. (საკდესი).

გერმანიის ფედერალური რესპუბლიკის კანცლერი კ. ადენაუერი ბონს დაბრუნდა

ბერლინი, 14 სექტემბერი. (საკდესი). კელნის რადიოს ცნობით, დღეს დღისით მოსკოვიდან თვითმფრინავით ბონში ჩამოვიდნენ გერმანიის ფედერალური რესპუბლიკის კანცლერი კ. ადენაუერი და მისი თანმხლები პირები.

საბჭოთა ჟურნალისტები ბელგრადში ჩავიდნენ

ბელგრადი, 13 სექტემბერი. (საკდესი). დღეს ბელგრადში იუგოსლავიის ჟურნალისტების კავშირის მოწვევით საპასუხო ვიზიტით ჩამოვიდა საბჭოთა ჟურნალისტების დელეგაცია. დელეგაციას მეთაურობს გაზეთ „პრავდის“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი ლ. ა. სლეპოვი. დელეგაციის შემადგენლობაში არიან: გაზეთ „ტრუდის“ მთავარი რედაქტორი ბ. ს. ბურკოვი, გაზეთ „იზვესტიის“ სარედაქციო კოლეგიის წევრი პ. ა. ნიკიტინი, გაზეთ „ლენინგრადსკაია პრავდის“ რედაქტორი ვ. ა. ანდრეევი, გაზეთ „კიზილ უზბეკისტონის“ რედაქტორი ი. ა. რახიმოვი, გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორი ი. ი. ჩხეკვიშვილი.

აეროდრომზე საბჭოთა ჟურნალისტების დელეგაციას შეხვდნენ იუგოსლავიის ჟურნალისტების კავშირის ხელმძღვანელები ოიე სმოლე, ივან მიტროვიჩი, სგარეო საქმეთა სახელმწიფო სმდივნოს ბეუდვიოი სიტყვისა და ინფორმაციის განყოფილების უფროსი ბრანკო დრაშკოვიჩი, გაზეთ „ბორბას“ მთავარი რედაქტორი მიროსლავ ვიტროვიჩი, გაზეთ „პოლიტიკას“ მთავარი რედაქტორი დანილო პურიჩი, ბელგრადის რადიოს მთავარი რედაქტორის მოადგილე დრაგოლიუბ ტრაილოვიჩი, იუგოპრესის საგენტოს დირექტორი მილო პოპოვიჩი, გაზეთ „ნინის“ მთავარი რედაქტორი სტევო მაისტოროვიჩი და საბჭოთა პრესის ბელგრადელი კორესპონდენტები.

საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს განცხადება

პარიზი, 14 სექტემბერი. (საკდესი). ალჟირის კომპარტიის კანონგარეშე გამოცხადებასთან დაკავშირებით საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს გააკეთა განცხადება, რომელიც გაზეთმა „ლუმანიტემ“ გამოაქვეყნა. განცხადებაში ხაზგასმით აღნიშნულია, რომ ეს გადაწყვეტილება, რომელიც ნაკარნახევია ფრანგი კოლონიური წრეების მოთხოვნით, არის გამოვლინება „ძალის პოლიტიკისა, რომელსაც ალჟირში ახორციელებენ“. პოლიტბიუროს ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ ასეთი პოლიტიკა საფრთხეს წარმოადგენს თვით საფრანგეთის დემოკრატიული თავისუფლებებისათვის და ეწინააღმდეგება ფრანგი ხალხის ეროვნულ ინტერესებს.

პოლიტბიუროო პროტესტს აცხადებს ალჟირის კომუნისტური პარტიის საქმიანობის აკრძალვის წინააღმდეგ და მოუწოდებს ფრანგ კომუნისტებს მიაღწიონ სოციალისტებთან მოქმედების ერთიანობას შემდეგ საფუძველზე: რეპრესიების დაცმობა, იმ ჯარისკაცთა დაბრუნება, რომლებიც გაგზავნილი არიან ჩრდილოეთ აფრიკაში, მობილიზაციის გაუქმება და მოლაპარაკების დაწყება ალჟირელი და მაროკელი ხალხების სრულუფლებიან წარმომადგენლებთან.

მაროკოს კომუნისტური პარტიის განცხადება

პარიზი, 14 სექტემბერი. (საკდესი). გუშინ პარიზში მაროკოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა ალი იათამ და პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრმა ალდულა ლაჰლამმ პრეს-კონფერენცია გამართეს, რომელსაც დაესწრო ბევრი ფრანგი და უცხოელი ჟურნალისტი. პრეს-კონფერენციაზე გამოქვეყნდა განცხადება, რომელიც განსაზღვრავს მაროკოს კომუნისტური პარტიის პოზიციას მაროკოში შექმნილ მდგომარეობასთან დაკავშირებით.

მაროკოს კომუნისტური პარტია, ნათქვამია განცხადებაში, მოითხოვს მაროკოს დროებითი მთავრობის შექმნას ყველა იმ პოლიტიკური ჯგუფის წარმომადგენელთაგან, რომლებიც მაროკოს ეროვნულ დამოუკიდებლობას მოითხოვენ. პარტია ავრეთვე მოითხოვს მოუწყოს საყოველთაო თავისუფალი არჩევნები ეროვნული კრებისა, რომელსაც უნდა ჩამოაყალიბოს მაროკოს მთავრობა. მაროკოს კომუნისტური პარტია მოითხოვს გადასახლებიდან დაუბრუნონ ყოფილი სულთანი სიდი მოჰამედ ბენ იუსეფი და გაუქმონ გადაწყვეტილება მაროკოდან პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ალი იათას გაძევების შესახებ.

ჩინეთ-ამერიკის მოლაპარაკება ჟენევაში

ჟენევა, 14 სექტემბერი. (საკდესი). დღეს გაიმართა ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩთა მორიგი სხდომა.

როგორც ნათქვამია ამერიკის დელეგაციის კომუნიკეში, დღეკანდელ სხდომაზე ელჩებმა ერთმანეთს მიაწოდეს ინფორმაცია, თუ როგორ განხორციელდეს 10 სექტემბერს დადებული შეთანხმება იმის შესახებ, რომ ორივე მხარემ მოახდინოს სამოქალაქო პირთა რეპატრიაცია.

ჩინეთის დელეგაციის წრეებში აღნიშნავენ, რომ ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის ელჩმა ვან ბინ-ნამმა დღეკანდელ სხდომაზე შეიტანა წინადადება განიხილონ ორი საკითხი, რომლებიც ეხება მოლაპარაკების დღის წესრიგის მეორე პუნქტს, სახელდობრ ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკასთან ვაჭრობაზე ეგრეთწოდებული ემბარგოს საკითხი და ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკასა და ამერიკის შეერთებულ შტატებს შორის მაღალ დონეზე თათბირის მოწვევის საკითხი. ამავე წრეებში აღნიშნავენ, რომ ამერიკის მხარეს ამის შესახებ ჯერ არ შეუტანია რაიმე წინადადება.

ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩთა შემდეგი სხდომა გაიმართება 20 სექტემბერს.

გვირგვინებით შეამკეს საფლავები საბჭოთა მეომრებისა, რომლებიც ავსტრიის განთავისუფლებისათვის დაეცნენ

ვენა, 14 სექტემბერი. (საკდესი). ავსტრიიდან საბჭოთა ჯარების გაყვანის მალე დამთავრებასთან დაკავშირებით გუშინ ვენის ცენტრალურ სასაფლაოზე საზეიმო ვითარებაში გვირგვინებით შეამკეს იმ საბჭოთა მეომრების საფლავები, რომლებიც ავსტრიის განთავისუფლებისათვის ბრძოლაში დაეცნენ. ძეგლი გვირგვინით შეამკო ავსტრიაში საბჭოთა ჯარების სარდალმა გენერალ-ლეიტენანტმა ი. ი. ბოკოკოვმა. ძეგლი გვირგვინებით შეამკეს ავრეთვე ავსტრიაში სსრ კავშირის საელჩოს, საბჭოთა ჯარების ნაწილებისა და შენაერთების სახელით. ძეგლის გვირგვინებით შემკობას დესწრნენ ვენაში სსრ კავშირის საელჩოს წარმომადგენლები, საბჭოთა ჯარების სარდლობის წარმომადგენლები და ავსტრიის დედაქალაქის მრავალი მცხოვრები.

ფინეთ-საბჭოთა კავშირის სავაჭრო პალატის წლიური კრება

ჰელსინკი, 14 სექტემბერი. (საკდესი). აქ გაიმართა ფინეთ-საბჭოთა კავშირის სავაჭრო პალატის მორიგი წლიური კრება. კრებას დაესწრნენ პრემიერ-მინისტრი კეკონენი, საგარეო საქმეთა მინისტრი ვიროლაინენი, ვაჭრობისა და მრეწველობის მინისტრი სიმონენი, ფინეთის ბანკის დირექტორი იუტილა, სსრ კავშირის ელჩი ვ. ზ. ლებედევი, სსრ კავშირის საგარო წარმომადგენელი ა. ი. სოსუნოვი და საბჭოთა დელეგაცია, რომელსაც მეთაურობს საბჭოთა კავშირის სავაჭრო პალატის პრეზიდიუმის თავმჯდომარე მ. ვ. ნესტეროვი.

კრებამ მოისმინა ანგარიში პალატის 1954 წლის საქმიანობის შესახებ, აირჩია პალატის გამგეობა 1956-1958 წლებისათვის და დამტკიცა მისი 1956 წლის ბიუჯეტი.

ფინეთ-საბჭოთა კავშირის სავაჭრო პალატის თავმჯდომარემ ჰარიმამ თავის სიტყვაში აღნიშნა, რომ საანგარიშო პერიოდში პალატამ შეასრულა დიდი და ნაყოფიერი მუშაობა, რომლის მიზანია ურთიერთსასარგებლო ვაჭრობის შემდგომი განმტკიცება და განვითარება.

მ. ვ. ნესტეროვმა პალატას უსურვა შემდგომი წარმატება სსრ კავშირსა და ფინეთს შორის საქონელბრუნვის განმტკიცებასა და განვითარებაში.

საგარეო საქმეთა მინისტრი ვიროლაინენი მთავრობის სახელით მიესალმა პალატის ნაყოფიერ საქმიანობას და აზრი გამოთქვა ფინეთსა და საბჭოთა კავშირს შორის ვაჭრობის შემდგომი გაფართოების სასარგებლოდ.

კინოთეატრ „კაპიტოლში“ კრების მონაწილეებს უჩვენეს საბჭოთა ფერადი კინოფილმი „პირველი მსოფლიოში“ — საბჭოთა კავშირის ატომის ელექტროსადგურის შესახებ.

ეგვიპტის ჟურნალისტთა დელეგაცია თბილისში

15 სექტემბერს თბილისში იყო ეგვიპტელ ჟურნალისტთა დელეგაცია, რომელიც ტაშკენტიდან სოჭს მიემგზავრება. დელეგაცია საბჭოთა ქვეყანაში სტუმრად არის სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს პრესის განყოფილების მოწვევით.

აეროდრომზე ეგვიპტელ ჟურნალისტებს შეხვდნენ რესპუბლიკური გაზეთების, საქმესის, ჟურნალების, საქართველოს რადიოს, უცხოეთთან კულტურული ურთიერთობის საქართველოს საზოგადოების პასუხისმგებელი მუშაკები, საზოგადოებრიობის წარმომადგენლები.

თბილისის ჟურნალისტებმა თავიანთ კოლეგებს საუზმე გაუმართეს. სტუმრებს გულთბილად მიესალმა უცხოეთთან კულტურული ურთიერთობის საქართველოს საზოგადოების გამგეობის თავმჯდომარე მ. ა. კვესელავა. არაბულ ენაზე ეგვიპტელ ჟურნალისტებს სიტყვით მიმართა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილმა წევრმა გ. ვ. წერეთელმა.

გამომცემლობა „აპბარ ელ-იაუმის“ თანამფლობელმა და მთავარმა რედაქტორმა ალი ამინმა მადლობა გადაიხადა მიღებისა და სტუმართმოყვარეობისათვის და აღნიშნა, რომ საჭიროა გაძლიერდეს ეგვიპტისა და საბჭოთა კავშირის ჟურნალისტთა ურთიერთობა.

გაზეთ „ალ-აჰრამის“ მთავარმა რედაქტორმა აზიზ მირზამ თავის სიტყვაში ალაპარაკა ეგვიპტელ ჟურნალისტთა დიდ ინტერესზე საბჭოთა ხალხის ცხოვრების, შრომისა და კულტურის შესწავლისადმი.

საუზმემ გულთბილ, მეგობრულ ვითარებაში ჩაიარა.

ეგვიპტის ჟურნალისტთა დელეგაცია თბილისიდან სოჭს გაფრინდა. (საკდესი).

ბულგარეთის განთავისუფლების XI წლისთავისადმი მიძღვნილი საღამო

თბილისის სართავ-სატრიკოტაჟო კომბინატის კულტურის სახლში გაიმართა ბულგარეთის განთავისუფლების XI წლისთავისადმი მიძღვნილი საღამო, რომელიც მოაწყო უცხოეთთან კულტურული ურთიერთობის საქართველოს საზოგადოებამ.

მოახსენება „თავისუფალი ბულგარეთის XI წელი“ გააკეთა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილმა წევრმა პროფესორმა გ. ს. ახვლედიანმა.

საღამოს დასასრულს უჩვენეს ბულგარული მხატვრული ფილმი „განგაში“. (საკდესი).

ჭ ეროვნული ბიბლიოთეკა

ტურნირი გენეგბორგში

გენეგბორგი, 14 სექტემბერი. (საკდესი). მე-17 ტურში ფილიპ-კერესის და ფუდერერ-სპასკის პარტიები ყაიმით დამთავრდა. ამ ტურში დამთავრდა კიდევ ოთხი პარტია. ნაიდორფმა კარგად გამოიყენა ალიეხინის ანაზღვრული თამაში და მოიგო შეხვედრა. ბისჰაიერმა თანმიმდევრობით მიიტანა იერიში რაბარის წინააღმდეგ და გაიმარჯვა. უნციკერმა მნიშვნელოვანი პოზიციური უპირატესობა მოიპოვა დონერთან პარტიაში და მოიგო. ყაიმით დამთავრდა პილნიკ-ბრონშტეინის პარტია. დანარჩენი პარტიები გადაიდო.

გენეგბორგი, 15 სექტემბერი. (საკდესის სპეც. კორ.).

მე-18 ტურში მოკლე ხნის თამაშის შემდეგ ყაიმით დამთავრდა პეტროსიანუნციკერის და ბრონშტეინ-ნაიდორფის პარტიები.

მაყურებელთა მთავარი ყურადღება ექცეოდა გელერ-ფუდერერის პარტიას. ამ პარტიაში საბჭოთა გროსმაისტერმა გამოიყენა ახალი სდებიუტო სისტემა, რომელიც დაკავშირებული ფიგურის შეწირვასთან. გელერი უტტვს. ხოლო ფუდერერი ცდილობს მოიგერიოს შეტევა და შეინარჩუნოს მატერიალური უპირატესობა.

გროსმაისტერი ი. ბონდარევსკი.

ჩვენი ქვეყნის გუნდური პირველობა

ვოროშილოვგრადი, 14 სექტემბერი. (საკდესი). თორმეტ დღეს გრძელდებოდა მეოცე სპორტული ბრძოლა ჭადრაკში სსრ კავშირის გუნდური პირველობის ნახევარფინალში.

ნახევარფინალის პირველ ჯგუფში პირველ ადგილზე არიან ლენინგრადელი მოჭადრაკეები (45 ქულა). მათ გაიმარჯვეს რვაევ მატჩში. გუნდში სუფკეთესო ინდივიდუალური შედეგი გვიჩვენა ჩერეპკოვმა (6,5 ქულა). რუდენკომ, სემიონოვამ და ტაიმანოვმა მოაგროვეს 6 ქულა თვითეულმა. მეორე ადგილი მოიპოვეს უკრაინელმა მოჭადრაკეებმა — 42 ქულა. ამ გუნდში ყველაზე მეტი ქულა შეაგროვა ოსტატობის ახალგაზრდა კანდიდატმა კოცმა, იგრეთვე ოსტატმა ზამიხოვსკიმ და პირველთანრიგოსაობა ეიტკოვსკიამ. მესამე ადგილზე არიან ლიტველი მოჭადრაკეები (39,5 ქულა). ლიტველებმა თავი გამოიჩინეს როგორც ძლიერმა და დარაზეულმა კოლექტივმა. მეოთხე ადგილი დაიკავა ლატვიის კოლექტივმა (37 ქულა), რომელიც თითქმის მთლიანად შედგება უკანასკნელ 2-3 წელიწადში დაწინაურებულ ახალგაზრდა მოჭადრაკეთაგან. მეხუთე ადგილზე გამოვიდნენ უზბეკი მოჭადრაკეები — 31,5 ქულა.

ყირგიზეთის გუნდს აქვს 29 ქულა, სომხეთისას — 27,5, კარელია-ფინეთის სსრ გუნდს— 24 ქულა, თურქმენეთისას — 12,5 ქულა.

წმენდა ბრძოლა გაჩაღდა მეორე ნახევარფინალურ ჯგუფში. მისი შედეგები ასეთია: პირველ ადგილზე არიან რუსეთის სფსრ მოჭადრაკეები — 37,5 ქულა. ისინი მტკიცედ თამაშობდნენ ყველა დაფაზე. წარმატებით გამოდიოდნენ ახალგაზრდა მოჭადრაკეები ლუტაკოვი, ზუერახოვი, სტოლიარი და შამკოვიჩი, რომლებმაც თავიანთ გუნდს ხუთ-ხუთი ქულა შესძინეს. მეორე ადგილზეა მოსკოვის გუნდი — 34,5 ქულა. მოსკოველები შეჯიბრებაში თანაბრად ვერ თამაშობდნენ. სხვებზე უფრო წარმატებით თამაშობდნენ ოსტატი რავინსკი და მოჭადრაკე ქალები ბიკოვა და ვოიტეკი. კარგად გამოიჩინა თავი ბელორუსიის გუნდმა, რომელსაც მეთაურობს გროსმაისტერი ბოლესლავსკი. მან მოაგროვა 33 ქულა და მესამე ადგილზე გამოვიდა. მეოთხე და მეხუთე ადგილები — 30,5 ქულა — გაიყვეს საქართველოს და ესტონეთის გუნდებმა. ეს კოლექტივები წარმატებას უნდა უმადლოდნენ ახალგაზრდა მოჭადრაკეებს გურგენიძისა და კაკაბაძის (საქართველო), ნალტინგისა და ნეის (ესტონეთი) შესანიშნავ თამაშს. მეექვსე ადგილზეა აზერბაიჯანი — 30 ქულა, მეშვიდეზე მოლდავეთი — 14,5 ქულა და მერვეზე ყაზახეთი — 13,5 ქულა.

ნახევარფინალურმა შეჯიბრებამ ცხადყო მოკავშირე რესპუბლიკათა მოჭადრაკეების ოსტატობის ზრდა.

მ. ტაიმანოვი,
საერთაშორისო გროსმაისტერი.

რედაქტორის მოადგილე
რ. ძურაბიკიძე.

ვულგარული სოციოლოგიზმისა და ობიექტივიზმის გადმონაშთების წინააღმდეგ

(დასასრული)

და არც დარჩა იმ მმართველების (ხალხისნობის—დ. გ.) გავლენის გარეშე“ (გვ. 306). საერთოდ, ავტორი ყოველივე მოწინავეს, დემოკრატიულს ამ პერიოდის ლიტერატურაში ხალხისნობის გავლენას მიაწერს. ხალხისნობასთან ილია ჭავჭავაძის დაკავშირება, რბილად რომ ვთქვათ, გაუგებრობაა. ხალხისნების ფაღენა ილიას არასოდეს არ განუცდია. პროფ. მ. ზანდუკელი აშკარად მცდარ შეხედულებას ავითარებს ხალხისნობაზე და კერძოდ ხალხისნებთან ი. ჭავჭავაძის დამოკიდებულებაზე.

პროფ. მ. ზანდუკელი ამით როდი კმაყოფილდება. იგი „გვმტკიცებს“, რომ თერგდალეულების და კერძოდ ი. ჭავჭავაძის მოღვაწეობაში ვლინდება „მონანიე ეზნაურის“ ბუნება (გვ. 320). უფრო მეტიც, ი. ჭავჭავაძეს „მონანიე ეზნაურ“ არჩილში („ოთარაანთ ქვრივი“) თურმე თავისი თავი ჰყოლია გამოყვანილი. მისი თქმით, არჩილის თვითმხილება მით უფრო საგულისხმოა, რომ ეს თვითმხილება ავტორისაც არის (გვ. 323).

ბუნებრივია, რომ ასეთი შეფასების შემდეგ ილია ჭავჭავაძის რეალიზმი პროფ. მ. ზანდუკელს ლოგიკურად დაჰყავს „სტატიკურ რეალიზმამდე“ (ტერმინი ავტორისაა, გვ. 335) და ილიას საერთო მნიშვნელობას იმით ამოწურავს, რომ დაასკვნის: „მისი (ილიას — დ. გ.) მნიშვნელობა ჩვენთვის ისტორიულიაო“ (გვ. 336).

საერეკენზიო წიგნში უკეთესი ბედი არც აკაკი წერეთელს ხვდა. აკაკის მოღვაწეობა კიდევ უფრო ფრაგმენტულად და დაბალანსებულად არის წარმოდგენილი.

აკაკიზე მსჯელობას ავტორი იწყებს პოეტის ესთეტიკური იდეალების დახასიათებით და იმ დასკვნამდე მიდის, რომ სხვა სამოციანელებთან შედარებით აკაკის მაინც განსხვავებული გზა ჰქონდა. იგი ანალიზს უკეთებს „ჩემს თავგადასავალში“ აკაკის მიერ ნათქვამ სიტყვებს: „ზაიცევს არად ვაგდებდი, ნიჭიერ პისარევს თუმცა ვაფასებდი, მაგრამ მისი ბევრი რამ არ მომწონდა და არც ის მეჯერა მეორე პარტიისა, რომ მწერლობაში მხოლოდ მუსიკა და კეთილხმოვანება უნდა იყოს და კმარაო. ორთა შუა მყოფს, მე ჩემი გზა მქონდა ირჩეული და მივდიოდი წყნარადო“. ავტორი, ნაცვლად იმისა, რომ ეჩვენებინა ეს „ორთა შუა“ მიმავალი გზა — ფაქტიურად ჩერნიშევსკისა და დობროლიუბოვის გზაა, — რომელსაც ილია და სხვა თერგდალეულებიც მიჰყვებოდნენ, იმ დასკვნამდე მიდის, რომ „ამ ორთა შუა ყოფნა“ იყო თითქოს იმის ერთ-ერთი მიზეზი, რომ აკაკი „ახალი თაობის ძველისაგან გამიჯვნის დროს არ გაჰყვა ახალთაობას „საქართველოს მოამბეში“ და „ცისკრის“ თანამშრომლად დარჩა (გვ. 340). ეს რომ მართლაც ასე იყოს, მაშინ აკაკის „მამებთან“ მეტი საერთო ექნებოდა, ვიდრე ილიასთან და თერგდალეულებთან, რაც ეშმარიტებას მოკლებულია.

პროფ. მ. ზანდუკელის შეხედულებით, აკაკის „გონება და ოცნება“ დაიპყრო „საქართველოს წარსულის ლანდებმა“ და წარსულის რომანტიკულ ილუზიებს მიეცა (გვ. 346). იქვე ავტორი დასძენს: „აკაკი წერეთელის თავადაზნაურული კლასობრივი ბუნებაა საფუძველი ამ რომანტიული ილუზიებისაო“. პროფ. მ. ზანდუკელი არც ამით კმაყოფილდება. იგი განაგრძობს: „60-იან წლებში გაჩაღებულმა ეროვნულმა ბრძოლამ რეალისტი მწერალი აკაკი წერეთელი სინამდვილის გზიდან გადახარა, რომანტიზმის იდეალიზაციაში გადაგდოო“ (გვ. 348). და ბოლოს „ასკვნის“: „ეს გარემოება არსებითად პოეტის კლასობრივი ბუნებით აიხსნებაო“, თურმე ნუ იტყვით, აკაკის შემოქმედების მიხედვით, „საქართველოს დიდების შემქმნელი... მაღალი წოდებაა, მეფეები, მთავრები, თავადები“ (გვ. 348). აზრის დაბნეულობა და ულოგიკობა უფრო შორს ვერ წავა. აქ პროფ. მ. ზანდუკელი აშკარად აყალბებს აკაკი წერეთლის მსოფლმხედველობას, მის პროგრესულ იდეებს.

აკაკის აზრი და ოცნება რომანტიკულ ილუზიებს არასოდეს არ დაუმორჩილებია. პირიქით, იგი ყოველთვის უკეთეს მომავალს და ხალხის რევოლუციურ გამოფხიზლებას უმღეროდა.

ყოველმხრივ გაუმართლებელი ბრალდებაა აკაკის მიმართ იმის „მტკიცება“, რომ მას ისტორიის შემოქმედად, ქვეყნის დიდების შემქმნელად თითქოს მეფეები და თავადები მიაჩნდა და არა ხალხი. სინამდვილესთან ასევე საერთო არა აქვს რა აკაკისა და ილიას სატირის ზანდუკელისეულ გგებას. პროფ. მ. ზანდუკელის მიხედვით ილიასა და აკაკის სატირის მიზანს წარმოადგენს ის, რომ „გამოასწოროს გადაგვარების გზაზე დამდგარი თავადაზნაურობა“ (გვ. 335). ეს ხომ არა სწორი და დიდი კლასიკოსების შეურაცხმყოფელია!

პროფ. მ. ზანდუკელი აკაკის, გარკვეულ პერიოდში, „გზა-კვალ არეულ“ პოეტადაც კი აცხადებს და ასეთ დასკვნას გვთავაზობს: „გართულებულმა საზოგადოებრივმა ცხოვრებამ, რომლის ნამდვილი გეზი ჩვენმა პოეტმა ვერ გაიგო, აურია მას გზა-კვალი. აკაკი წერეთელი თითქოს ცხოვრების უკან დარჩა, ცხოვრება თითქოს დაუნდობლად არღვევდა პოეტის ოცნებებს, აცლიდა მას ნიადაგს და აკენებდა ტკივილებს. აკაკი წერეთელი ხომ ეკუთვნოდა იმ მოოლვეული თავადაზნაურობის კლასს, რომელიც უკვე ისტორიას ჰბარდებოდა. პოეტი თავისი კლასის გადახალისების სურვილებმაც-კი ვერ იხსნა ტკივილებისგან. აკაკი წერეთელი უსათუოდ ნიჭიერი გამომხატველია ჩვენი პროგრესეული კლასისა, როცა მისი სიკვდილისაგან გადარჩენის მიზნით გადახალისების ცდამაც უშედეგოდ ჩაუარა, ცხოვრება სულ სხვა კალაპოტს ჰქმნიდა და მას თანდათან უფრო შეუნაწილებლად რიყავდა“ (გვ. 362).

კითხულობთ ამ სიტყვებს და გული გტკივათ, რომ იგი ნათქვამია თანამედროვე მკვლევარის მიერ ქართველი ხალხის საყვარელ პოეტზე. ასე შეიძლება ეთქვა მხოლოდ მას, ვინც მტკიცედ დგას ვულგარული სოციოლოგიზმისა და ობიექტივიზმის პოზიციებზე. შეუძლებელია არ აღგაშფოთოთ იმ გარემოებამ, რომ ჩვენს ლიტერატურათმცოდნეობაში დღემდე ბოლომდე არ არის მხილებული და დაგმობილი პროფ. მ. ზანდუკელის ეს აშკარად მიუღებელი და პრიმიტიული შეხედულ